

ΟΣΙΟΣ ΝΙΚΩΝ Ο «ΜΕΤΑΝΟΕΙΤΕ»

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΡΑΣΕΩΣ ΚΑΙ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΔΟΜΗΣ
ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΣΠΑΡΤΗΣ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ - ΜΑΡΤΙΟΣ 2018 ΤΕΥΧΟΣ 201οv

ΟΣΙΟΣ ΝΙΚΩΝ Ο «ΜΕΤΑΝΟΕΙΤΕ»

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ - ΜΑΡΤΙΟΣ | ΤΕΥΧΟΣ 201ον

ΟΣΙΟΣ ΝΙΚΩΝ Ο «ΜΕΤΑΝΟΕΙΤΕ»
ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟΝ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΚΩΔΙΚΟΣ 110015

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ:
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΣΠΑΡΤΗΣ
ΛΥΣΑΝΔΡΟΥ 5, 23100 ΣΠΑΡΤΗ
Τηλ. 27310 26580
Fax 27310 26581
www.immspartis.gr
email: info@immspartis.gr
imm-spar@otenet.gr

ΕΚΔΟΤΗΣ-ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ:
ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ
ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΣΠΑΡΤΗΣ
κ.κ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ:
ΑΡΧΙΜ. ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΚΟΣΜΑΣ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΣΥΝΔΡΟΜΗ: 0,60€

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ:
ΧΡΙΣΤΙΝΑ-ΑΝΝΑ Α. ΧΙΩΤΗ
Τριακοσίων 48, Σπάρτη
τηλ. 27310 81253
info@lakonikos.gr

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

«Άνέστη Χριστός καὶ ζωὴ πολιτεύεται...»	3
<i>Σεβ. Μητροπολίτου Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης κ. Εὐσταθίου</i>	
<i>Οἱ Πατέρες στὸν σύγχρονο κόσμο</i>	
Ἡ ἀξία τοῦ παραδείγματος	5
<i>Αρχιμ. Ἐφραίμ Μιλτιάδου, Καθηγουμένου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς</i>	
<i>Ἁγίων Τεσσαράκοντα Μαρτύρων Σπάρτης</i>	
<i>Ἐν τῷ κόσμῳ</i>	
Γερόντισσα Ἄννα Γιobάνογλου	7
<i>Αρχιμ. π. Εὐσεβίου Ρασισιᾶ</i>	
<i>Νεανικοὶ Ἀγκυροβολισμοί</i>	
Ἄπὸ τὴν ἀγριότητα στὴν ἀγιότητα, ἓνα «ρ» δρόμος!... ..	10
<i>Γεωργίου Καρκαμπάση, Φοιτητοῦ Νοσηλευτικῆς Ε.Κ.Π.Α.</i>	
<i>Χριστιανικὰ Μνημεῖα τοῦ τόπου μας</i>	
Ἱερὸς Ναὸς Παναγίας Χρυσ αφίτισσας - Χρυσάφα Λακωνίας... ..	12
<i>Νικολάου Ι. Κουφοῦ, Ἐκπαιδευτικοῦ - συγγραφέα</i>	
<i>Ἄπὸ τὴ ζωὴ τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας</i>	
Γεγονότα - Σχόλια	14
<i>Χρονικὰ Ἱερᾶς Μητροπόλεως .....</i>	
<i>20</i>	

«'Ανέστη Χριστὸς καὶ ζωὴ πολιτεύεται...»

Σεβ. Μητροπολίτου Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης κ. Εὐσταθίου

Καὶ ἐφέτος τὸν πόνο πού ὄλοι δοκιμάσαμε τὴ Μεγάλῃ Ἑβδομάδα καὶ εἶχε κορύφωμά του τὴ Μεγάλῃ Παρασκευῇ, διαδέχεται ἡ εὐλογία, πού πήγασε ἀπὸ τὸν Πανάγιο Τάφο τοῦ Κυρίου μας. Τὴ λύπη μας γιὰ τὰ ἐκούσια παθήματά του καὶ μάλιστα τοὺς ἐμπτυσμούς, τοὺς κολαφισμούς, τὴ φραγγέλωση, τὸν Σταυρό, τοὺς ἥλους καὶ τ' ἄλλα, τὴ διαδέχεται ἡ ἀπερίγραπτη ἀληθινὴ χαρὰ γιὰ τὸ γεγονός ὅτι ὁ Κύριός μας «'Ανέστη ἐκ νεκρῶν θανάτῳ θάνατον πατήσας καὶ τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι ζῶν ἠαρισάμενος».

Τὸ γεγονός, ὅμως, αὐτὸ τῆς Ἀναστάσεως, ἀμφισβητήθηκε τότε καὶ ἀμφισβητεῖται διαχρονικά, μὲ πολλοὺς τρόπους καὶ χάριν ποικίλων συμφερόντων. Σ' αὐτὴ τὴν πολεμικὴ ἐναντίον τοῦ Θεανθρώπου πρωταγωνιστοῦν πάντα πρόσωπα πού κατέχουν θέσεις ἐξουσίας καὶ κύρους μέσα στὴν κοινωνία.

Ἔτσι, βλέπουμε τοὺς θρησκευτικούς ἄρχοντες τοῦ Ἰσραὴλ νὰ φοβοῦνται τὴν Ἀνάσταση τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς πίστεώς μας. Ζήτησαν καὶ τὴ βοήθεια τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας, δηλαδή τοῦ Πιλάτου, γιὰ νὰ ἀσφαλιστεῖ ὁ τάφος. Λαμβάνουν μέτρα, γιὰ νὰ μείνει στό μνημεῖο τὸ ἅγιο Σῶμα καὶ νὰ ἀποσυντεθεῖ σάν νὰ ἦταν ἀνθρώπινο. Ἔμειναν, τελικά, ἡσυχοὶ ὅτι ξεφορτώθηκαν τὸν μεγάλο καὶ τόσο σεισμογενῆ γιὰ τὴ συνείδηση καὶ τίς ψυχές τους ἐχθρό!

Πόσο ὅμως ἐπλανήθησαν! Αὐτοὶ πρῶτοι, οἱ Θεοκτόνοι ἄρχοντες τῶν Ἰουδαίων, πληροφοροῦνται τὴν Ἀνάσταση. Μαθαίνουν τὸ συγκλονιστικὸ γεγονός ἀπὸ τοὺς αὐτόπτες μάρτυρες, τοὺς φρουροὺς τοῦ τάφου, ἀλλὰ δὲ συνέρχονται. Δέν ἀνοίγουν τὰ μάτια τους. Ἄρχοντες αὐτοί, πνευματικοὶ καθοδηγητές, φύλακες τοῦ λαοῦ ἀποστρέφονται τὴν ἀλήθεια πού θὰ κλονίσει τὴν ἐξουσία καὶ τὰ προνόμιά τους. Πληρώνουν τοὺς φρουροὺς, γιὰ νὰ διαψεύσουν τὴν Ἀνάσταση μὲ τὸ παιδαριῶδες ἐπιχείρημα ὅτι οἱ μαθητές τοῦ Κυρίου ἤλθαν νύκτα καὶ ἐκλεψαν τὸ σῶμα Του, ἐνῶ οἱ ἴδιοι κοιμοῦνταν. Μά, ὅπως ἀφοπλιστικά σχολιάζει ἓνας Πατέρας τῆς Ἐκκλησίας μας τὴ μαρτυρία τῶν φρουρῶν, ἐάν κοιμοῦνταν τί εἶδαν; Καὶ ἂν δέν εἶδαν τίποτε, τίνας μάρτυρες εἶναι; Τί εἶδους μάρτυρες εἶναι οἱ κοιμώμενοι;

Κατὰ παρόμοιο τρόπο γελοιοποιοῦνται καὶ οἱ ἀνά τοὺς αἰῶνες πολέμιοι τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου. Ἀμφισβήτησαν τὸ γεγονός αὐτὸ πλῆθος σοφῶν κατὰ κόσμον καὶ πολλοὶ ἰσχυροὶ ἄρχοντες. Καταδίωξαν καὶ ἐπεδίωξαν νὰ πνίξουν στό αἶμα τὴν Ἐκκλησία, πού εἶναι ὁ Χριστὸς παρατεινόμενος στοὺς αἰῶνες. Μυριάδες μάρτυρες καὶ νεομάρτυρες βασανίστηκαν καὶ σφαγιάστηκαν ἀναφωνώντας «Χριστὸς Ἀνέστη». Ἀλλὰ καὶ σήμερα πολεμεῖται ἡ Ἀνάσταση. Τὴν ἀρνοῦνται οἱ ὕλιστές, πλανεμένοι καὶ

*Ἀλλά καί σήμερα πολεμεῖται
 ἡ Ἀνάσταση. Τήν ἀρνοῦνται
 οἱ ὑλιστές, πλανεμένοι
 καί τυφλωμένοι ἀπό τήν ἀλματώδη
 πρόοδο τῆς ἐπιστήμης καί τίς
 ἐφευρέσεις καί ἀνακαλύψεις
 τοῦ τεχνικοῦ πολιτισμοῦ.
 Ἀπορρίπτουν τή θεότητα τοῦ Ἰησοῦ
 καί τόν δέχονται μόνο ὡς ἄνθρωπο.
 Δέ βλέπουν ὅτι ὅλοι οἱ μεγάλοι καί
 τρανοί πέφτουν καί ὁ ἀχόρταγος
 χρόνος τούς κατατρώγει,
 ὅσο καί ἂν ἀγωνίζονται οἱ ἱστορικοί
 νά τούς συγκρατήσουν στή μνήμη
 τῶν ζωντανῶν,
 ἐνῶ ὁ ἀναστάς Κύριος
 παραμένει ὁ μοναδικός Ζῶν
 στή σκέψη καί τήν ἀνθρώπινη
 ψυχή, ὁ ἀνίκητος θριαμβευτής.*

τυφλωμένοι ἀπό τήν ἀλματώδη πρόοδο τῆς
 ἐπιστήμης καί τίς ἐφευρέσεις καί
 ἀνακαλύψεις τοῦ τεχνικοῦ πολιτισμοῦ.
 Ἀπορρίπτουν τή θεότητα τοῦ Ἰησοῦ καί τόν
 δέχονται μόνο ὡς ἄνθρωπο. Δέ βλέπουν ὅτι
 ὅλοι οἱ μεγάλοι καί τρανοί πέφτουν καί ὁ
 ἀχόρταγος χρόνος τούς κατατρώγει, ὅσο καί
 ἂν ἀγωνίζονται οἱ ἱστορικοί νά τούς συγ-
 κρατήσουν στή μνήμη τῶν ζωντανῶν, ἐνῶ
 ὁ ἀναστάς Κύριος παραμένει ὁ μοναδικός
 Ζῶν στή σκέψη καί τήν ἀνθρώπινη ψυχή, ὁ
 ἀνίκητος θριαμβευτής. Ἡ θλίψη, ἡ ἀγωνία,
 ἡ σύγχυση καί τά ποικίλα ἀδιέξοδα εἶναι οἱ
 μόνιμες παρενέργειες αὐτῆς ἀπόρριψης.
 Ὅσοι, ἀντίθετα, ζοῦν στήν Ἐκκλησία καί με-
 τέχουν τῶν θεουργῶν μυστηρίων της δέ
 χρειάζονται ἱστορική τεκμηρίωση, γιά νά πι-
 στεύσουν στήν Ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ.
 Αὐτοί ζοῦν μαζί μέ τόν Χριστό, τόν νιώθουν
 μέσα τους, συμπορεύονται μέ Αὐτόν καί
 γεύονται τίς πολλές Δωρεές Του, ὅπως τήν
 εἰρήνη καί τή χαρά στήν ψυχή τους.

Ἐπομένως, ἄς προβληματιζόμαστε
 διαρκῶς ἐάν ἡ ζωή μας εἶναι Χριστοκεν-
 τρική. Ἄν ὁ ζωοποιός Κύριός μας κατοικεῖ
 στίς καρδιές μας. Ἐάν ἡ χαρά τῆς
 Ἀναστάσεως εἶναι ἐσωτερική καί ὄχι
 ἐπιφανειακή.

Μ' αὐτές τίς σκέψεις εὐχομαι ὁ Ἀναστάς
 Κύριος νά συμπορευέται μέ ὅλους σας, μέ
 τούς νέους, μέ τούς γέροντες, μέ τούς
 ἀδύναμους, μέ τούς πενθοῦντες, μέ τούς
 ἄρχοντες, μέ τούς ἀποδήμους, μέ τό
 εὐσεβές Ἔθνος μας καί νά χαρίζει πλοῦσια
 τά δῶρα τῆς ἐκ τῶν νεκρῶν Ἀναστάσεώς
 Του.

Ἡ ἀξία τοῦ παραδείγματος

Ἄρχιμ. Ἐφραίμ Μιλτιάδου, Καθηγουμένου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίων Τεσσαράκοντα Μαρτύρων Σπάρτης

Ἡ ἐποχή μας χαρακτηρίζεται ὡς πολυφωνική, πληθωρική στίς ιδέες καί στά ἀρνητικά πρότυπα πού δυστυχῶς εἶναι πολλά, ἐνῶ χάσαμε τὸ σωστὸ παράδειγμα πού ὁδηγεῖ τὸν ἄνθρωπο στὴν πνευματικὴ του οἰκοδομή.

Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος μᾶς λέγει βαθυστόχαστα «Οὔτε νεκρὸς πού ἀνασταίνεται δὲν προσελκύει τόσο τὸν ἄπιστο, ὅσο ὁ ἄνθρωπος πού ζεῖ φιλοσοφημένα χριστιανικὴ ζωή».

Μπορεῖ νὰ μιλάμε ἀπὸ τὸ πρωὶ μέχρι τὸ βράδυ ἀκόμα καί γιὰ πνευματικὰ θέματα ἀλλὰ δυστυχῶς ἂν ἡ ζωὴ μας μαρτυρεῖ τὸ ἀντίθετο κάνουμε πολὺ μεγάλη ζημιὰ στοὺς συνανθρώπους μας γιατί τοὺς μπερδεύουμε μὲ τὴν ἀνακολουθία λόγων καὶ ἔργων. Ἡ σαφὴς ἀπόδειξη ἐνὸς πράγματος γίνεται μὲ τὰ ἔργα καὶ μὲ τὴν καταφυγὴ στὰ διδάγματα τῆς πείρας.

Ἡ συμμετοχὴ μας στὰ Ἱερὰ μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας δὲν εἶναι ἀρκετὴ, ἂν ὁ τρόπος τῆς ζωῆς μας δὲν εἶναι κατὰ Χριστόν.

Ὁ Κύριος μᾶς παρακινεῖ πρὸς τὸ παράδειγμα τὸ δικό Του «Μάθετε ἀπὸ μένα τὸν ἴδιο, ὅτι εἶμαι πρᾶος καὶ ταπεινὸς στὴν καρδιά» (Ματθ. 11, 29) καὶ πάλι : «Ἄν ἐγὼ ὁ Κύριος καὶ ὁ Δάσκαλος τὰ κάνω αὐτά, ὀφείλετε πολὺ περισσότερο νὰ τὰ κάνετε κι ἐσεῖς» (Ἰω. 13, 13-14). Βλέπουμε καθαρὰ ὅτι μᾶς καλεῖ μὲ τὸ παράδειγμα.

Δὲν θὰ χρειάζονταν λόγια, ἂν ἔλαμπε ἀληθινὰ ἡ ζωὴ μας· δὲν θὰ ἦταν ἀπαραίτητοι οἱ κήρυκες τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς ἠθικῆς, ἂν παρουσιάζαμε ἔργα ἀρετῆς. Εἶναι γεγονός ὅτι ὁ σωστὸς βίος μας ἐμπνέει στοὺς ἄλλους μεγαλύτερη ἐμπιστοσύνη παρ' ὅτι τὰ βαρύγδουπα λόγια μας τὰ ὁποῖα πολλές φορές εἶναι ἀνώδυνα καὶ ἀνέξοδα. Εἴμαστε ἀξιόπιστοι, ἐάν ἡ ζωὴ μας λάμπει ἀπὸ ὅλες τὶς μεριές καὶ δὲν ἔχει τὶς σκιές πού ἐμποδίζουν τὴν εἴσοδο τοῦ φωτός.

Τὸ ἐπιχείρημα τῶν ἔργων εἶναι ἀκαταμάχητο, γιατί, ἂν ποῦμε μὲ λόγια ἄπειρες φιλοσοφίες, δὲν παρουσιάζουμε ὅμως ζωὴ καλύτερη καὶ ἐνάρετη ἀπὸ τοὺς συνομιλητές μας, τὸ κέρδος εἶναι ἀνύπαρκτο. Γιατί δὲν προσέχουν σὲ αὐτὰ πού λέμε, ἀλλὰ ἐξετάζουν αὐτὰ πού πράττουμε καὶ λένε ἐσωτερικὰ μέσα τους : Συμμορφώσου πρῶτα ἐσὺ πρὸς τὰ λεγόμενά σου, κι ἔπειτα συμβούλευε ἄλλους. Πῶς θὰ μπορούμε νὰ συμβουλευοῦμε τοὺς ἄλλους, ἂν καὶ ἐμεῖς δὲν εἴμαστε σὲ θέση νὰ συμβουλέψουμε τὸν ἑαυτό μας; Ἀπλὰ ἐρωτήματα, ἀλλὰ πολὺ οὐσιαστικά.

Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος τονίζει ὅτι ὁ ἄνθρωπος πού θὰ γίνει καλὸ παράδειγμα γιὰ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους θὰ λάβει διπλὸ μισθὸ· καὶ γι' αὐτὸ πού κατορθώνει ὁ ἴδιος καὶ γιὰ τὸ ὅτι ὁδηγεῖ τοὺς

*Πολλοί άνθρωποι
πίστεψαν στον Χριστό
ὄχι ἐπειδὴ εἶδαν θαύματα,
ἀλλὰ τοὺς προξένησε ἐντύπωση
ἢ ζωὴ Ἀγίων ἀνθρώπων
πὸ τοὺς παρακινῶσε
νὰ μιμηθοῦν καὶ οἱ ἴδιοι
αὐτοὶ τῆ ζωῆ.
Ἔρα τὸ παράδειγμα
εἶναι μεγαλύτερο ἀπὸ τὸ θαῦμα.*

ἄλλους στὴν εὐσέβεια πὸ εἶναι ἡ ἀρίστη ὁδὸς τῆς ζωῆς μας.

Πολλοὶ ἄνθρωποι πίστεψαν στὸν Χριστό ὄχι ἐπειδὴ εἶδαν θαύματα, ἀλλὰ τοὺς προξένησε ἐντύπωση ἢ ζωὴ Ἀγίων ἀνθρώπων πὸ τοὺς παρακινῶσε νὰ μιμηθοῦν καὶ οἱ ἴδιοι αὐτοὶ τῆ ζωῆ. Ἔρα τὸ παράδειγμα εἶναι μεγαλύτερο ἀπὸ τὸ θαῦμα.

Ὁ ἴδιος ὁ Κύριος μᾶς λέγει «τὸ φῶς τοῦ παραδείγματός σας, ἄς λάμπει μπροστὰ στοὺς ἀνθρώπους, γιὰ νὰ ἰδοῦν τὰ καλὰ σας ἔργα καὶ νὰ δοξάσουν τὸν οὐράνιο Πατέρα σας» (Ματθ. 5, 16) ἐνῶ ἄλλοῦ μᾶς λέγει «εἶναι εὐτυχισμένος ἐκεῖνος πὸ θὰ ἐφαρμόσει τὶς ἐντολὲς καὶ θὰ διδάξει» (Ματθ. 5, 19).

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος μᾶς τονίζει ξεκάθαρα ὅτι σωστοὶ ἄνθρωποι εἶναι ἐκεῖνοι πὸ διδάσκουν μὲ τὰ ἔργα καὶ μορφώνουν μὲ τὰ λόγια διαφορετικὰ πέφτουμε στὸ πάθος τῆς ὑποκρισίας. Ἡ μίμηση τοῦ καλοῦ παραδείγματος δὲ χρειάζεται πολλὰ χρόνια καὶ τέχνη, ἀλλὰ μόνο ἀγαθὴ διάθεση. Ἄς κοπιάσουμε λίγο, μὲ τὸ παράδειγμά μας ἀκολουθώντας τὴν ὀρθοπραξία ἢ ὁποῖα θὰ μᾶς ὀδηγήσει στὴ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Ὁ σημερινὸς ἄνθρωπος κουράστηκε νὰ ἀκούει κούφια λόγια, ζητάει νὰ ἀκουμπήσει ἀληθινὰ τὴν καρδιά του σὲ σίγουρο καὶ γνήσιο στήριγμα. Ἄς ἀκολουθήσουμε τὸ μοναδικὸ καὶ ἀνεπανάληπτο πρότυπό μας, τὸν Κύριο Ἰησοῦ Χριστό, δὲν θὰ μᾶς διαψεύσει ποτέ ἀλλὰ θὰ μᾶς ἀνοίξει τὰ μάτια τῆς ψυχῆς μας γιὰ νὰ ἀκολουθήσουμε τὸ παράδειγμά Του.

Γερόντισσα Ἄννα Γιοβάνογλου

Ἀρχιμ. π. Εὐσεβίου Ρασιᾶ

Ἡ μακαριστὴ γερόντισσα Ἄννα Γιοβάνογλου γεννήθηκε τὸ 1903 στὴν Πανόρμο τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ἀπὸ γονεῖς πολὺ εὐλαβεῖς, τὸν Ἰωάννη καὶ τὴν Δήμητρα. Ἦταν πρωτότοκη καὶ εἶχε ἄλλα ὀκτὼ ἀδέλφια. Στὴν βάπτισή της δόθηκε τὸ ὄνομα Ἀναστασία. Μετὰ τὴν ἀνταλλαγὴ τῶν πληθυσμῶν, μετὰ ἀπὸ ταλαιπωρίες, ἐγκαταστάθηκαν στὸ χωριὸ Πηγάδια Κυργίων Δράμας. Στὰ Πηγάδια ὁ πατέρας της ἔγινε κτηνοτρόφος. Αὐτὴ ὡς μεγαλύτερη φρόντιζε γιὰ τὰ μικρότερα ἀδέλφια της, γιατί καὶ ἡ μητέρα της ἐργαζόταν.

Ἀπὸ μικρὴ ἀγαποῦσε τὸν Χριστό. Ὅταν μιλοῦσε γιὰ τὸν Χριστό καὶ τὴν Παναγία ἔκλαιγε. Ἀπὸ μικρὴ κρατοῦσε ὅλες τὶς νηστεῖες καὶ κρέας δὲν ἔφαγε ποτέ. Ὅταν πήγαιναν στὸ χωριὸ της μοναχοὶ ἀπὸ τὰ Κύργια, αὐτὴ πήγαινε κοντὰ τους καὶ ἤθελε νὰ ἀκούει γιὰ τὸν Χριστό. Δὲν πῆγε σχολεῖο, δὲν ἤξερε νὰ διαβάσει. Προσευχόταν καὶ μερικὲς νύχτες ἄκουγε ἀγγελικὲς ψαλμωδίες.

Διηγεῖτο: «Ἡμασταν ἐννιὰ ἀδέλφια καὶ μόνο κρατούσαμε (τηρούσαμε) τοῦ πατέρα μας τὸν λόγο. Ἀλλὰ ἦρθε καιρὸς πού νὰ μὴν τὸν κρατήσω ἐγώ, γιατί ἡμουν μεγαλύτερη τριάντα χρόνων κοπέλα καὶ ἦρθε καιρὸς νὰ παντρευτῶ καὶ τ' ἀδέλφια μου ὅλα μεγάλωσαν καὶ ἦταν γιὰ παντρεῖα καὶ μουρμούριζαν (γόγγυζαν) ἐναντίον μου, πότε θὰ παντρευτεῖς; τί θὰ κάνεις;».

Παντρεύτηκε ἓνα νέο ὀνόματι Γιάννη πού εἶχαν γιὰ βοσκὸ στὰ πρόβατά τους. Ἐπειδὴ οἱ γονεῖς της δὲν συγκατατέθηκαν, τὴν

ἔδιωξαν ἀπὸ τὸ σπίτι. Ὁ σύζυγος λίγο μετὰ ἀπὸ τὸν γάμο τους πῆγε στὴν Κοζάνη νὰ δεῖ τοὺς δικούς του καὶ δὲν ξαναγύρισε ποτέ, οὔτε καὶ ἔμαθε τί ἀπέγινε. Ἡ ἴδια δὲν γόγγυξε ποτέ, δὲν τὸν κακολόγησε, δὲν παραπονέθηκε. Τὸν συγχωροῦσε καὶ ἔλεγε νὰ εἶναι καλά. Ἐλεγε: «Ἐτσι ἤθελε ὁ Θεὸς καὶ ἔτσι ἔγινε».

Ἐπειτα κατέφυγε σὲ μιὰ θεῖα της, τὴν Σοφία ἢ ὅποια τὴν περιέθαλψε, τὴν βοήθησε νὰ γεννήσει καὶ βοήθησε στὴν ἀνατροφή τοῦ παιδιοῦ. Ἡ Ἀναστασία ἐργαζόταν στὰ καπνά, στὸ Δοξάτο καὶ στὰ

Κύργια. Δούλευε νύχτα-μέρα διότι ἐπιπλέον βοηθοῦσε τ' ἀδέλφια της καὶ γηροκόμησε καὶ τὴν μητέρα της.

Ἐργαζόταν σκληρὰ ὅλη τὴν ἡμέρα στὰ χωράφια καὶ τὴ νύχτα προσευχόταν. Συνήθιζε, μὲ ἄλλες γυναῖκες τοῦ χωριοῦ, νὰ συγκεντρώνονται σὲ κάποιο σπίτι ἐκ περιτροπῆς, ἐνώπιον μιᾶς θαυματουργῆς εἰκόνας τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, νὰ ἀγρυπνοῦν καὶ νὰ προσεύχονται γιὰ ὄλον τὸν κόσμον. Καὶ ἡ ἴδια ξυπνοῦσε πάντα πρωὶ γιὰ νὰ προσεύχεται, γιατί πίστευε ὅτι ὁ Θεὸς τότε σ' ἀκούει καλύτερα. Ὅταν πιστεύεις καὶ παρακαλᾷς, ὁ Θεὸς δὲν σὲ ξεχνᾷ.

Ἀγαποῦσε πολὺ τὸν Θεό. Ἀνέφερε τὴν λέξη «Θεός μου», χαιρόταν ἡ ψυχὴ της καὶ ἔτρεχαν τὰ δάκρυά της. Ἔλεγε: «Αγαπάω τόσο πολὺ τὸν Θεό. Θέλω νὰ πάω στὰ Ἱεροσόλυμα νὰ προσκυνήσω».

Μάζευε δραχμὴ-δραχμὴ χρήματα γιὰ τὰ Ἱεροσόλυμα. Πρῶτα πῆγε καὶ προσκύνησε στὴν Τήνο. Ἐκεῖ, ὅπως ἔλεγε, εἶδε ζωντανὴ τὴν Παναγία καὶ ἄκουσε μιὰ φωνὴ ποῦ τῆς εἶπε «νὰ πᾶς στὰ Ἱεροσόλυμα». Πῆγε, προσκύνησε στοὺς Ἁγίους Τόπους καὶ ἐκεῖ γνώρισε τὸν γέροντα Ἀμφιλόχιο καὶ τὴν μοναχὴ Ἐλισάβετ στὸ Χοζεβᾶ. Βαπτίσθηκε στὸν Ἰορδάνη ποταμὸ καὶ μετὰ ἀπὸ πολλὴ προσευχὴ καὶ μεγάλη νηστεία ἔγινε μοναχὴ μικρόσχημη μὲ τὸ ὄνομα Ἄννα. Ἐκανε ὑπακοή στὸν π. Ἀμφιλόχιο, τῆς ἔδωσε ἐντολὲς καὶ κανόνα γιὰ νὰ προετοιμασθῆ νὰ πάρει ἀργότερα τὸ μεγάλο Σχήμα.

Πῆγε ὕστερα καὶ διέμεινε σ' ἓνα μοναστήρι τῆς περιοχῆς γιὰ σαράντα ἡμέρες. Ἦθελε νὰ μείνει γιὰ πάντα ἐκεῖ, ἀλλὰ ἐπειδὴ ἦταν ἠλικιωμένη δὲν τὴν κράτησαν. Ὑστερα ἔμεινε στὸ Δοξάτο μόνη της σ' ἓνα μικρὸ καὶ παλαιὸ κελλάκι, χωρὶς φῶς, μὲ

μιὰ σομπούλα. Δὲν θέλησε νὰ μείνει στὸ σπίτι τῆς κόρης της ἀλλὰ κοντὰ της, ἀπὸ εὐαισθησία γιὰ νὰ μὴν τὴν ἐπιβαρύνει, ἀλλὰ καὶ γιὰ νὰ ζεῖ μὲ τὴν ἡσυχία, ὥστε νὰ ἐκτελεῖ τὰ μοναχικὰ της καθήκοντα. Εἶχε στρωμένες παλαιὲς μπαλωμένες κουρελοῦδες ἀλλὰ ὀλοκάθαρες. Πάνω στὸ κρεβατάκι της εἶχε μιὰ βαλιτσούλα ποῦ μέσα εἶχε τὰ νεκρικὰ της φορέματα, κερᾶκια καὶ σάβανο ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα. Στὸν τοῖχο πάνω ἀπὸ τὸ κρεβάτι της εἶχε τὰ εἰκονίσματά της καὶ ἓνα κανδήλι ἀκοίμητο.

Ἡ γερόντισσα Ἄννα νήστευε καὶ προσευχόταν νύχτα-μέρα. Ξυπνοῦσε στὶς 3 μετὰ τὰ μεσάνυχτα. Ὅταν τὴν ρωτοῦσε ἡ κόρη της, γιατί ξυπνᾷ τὴ νύχτα ἀπαντοῦσε: «Δὲν μπορῶ νὰ κοιμηθῶ, παιδί μου. Ἄγγελος Κυρίου ἔρχεται καὶ μὲ ξυπνᾷ καὶ συνεχίζω τὴν προσευχή». Ἀλληλογραφοῦσε μὲ τὸν π. Ἀμφιλόχιο καὶ ἔστειλε δέματα στὴν μοναχὴ Ἐλισάβετ. Προετοιμαζόταν νὰ πάρη τὸ μεγάλο Σχήμα.

Τὴν πέμπτη φορὰ ποῦ πῆγε ἡ γερόντισσα Ἄννα στὰ Ἱεροσόλυμα, ὁ γέροντας Ἀμφιλόχιος, ἡγούμενος τοῦ Χοζεβᾶ, τὴν ἔκειρε μεγαλόσχημη μοναχὴ, τὸ ἔτος 1972. Ἀπὸ τότε ἔβλεπαν καὶ ἔνωσαν οἱ γνωστοὶ της μιὰ ἰδιαίτερη χάρη στὴν γερόντισσα Ἄννα, ἀλλὰ καὶ ἡ ἴδια ἔλεγε: «Στὰ Ἱεροσόλυμα ποῦ πῆγα κάτι ἔλαβε ἡ ψυχὴ μου ἀπὸ τὸν Θεό μου καὶ δὲν μπορῶ νὰ κάνω κακὸ οὔτε στὸν ἑαυτό μου οὔτε σὲ ἄλλους. Ἐχω εὐλογία ἐπάνω μου. Δὲν νιώθω κούραση οὔτε οἱ νηστεῖες μὲ ἐξαντλοῦν, πετάω». Τὰ ράσα της μοσχοβολοῦσαν.

Ὅποιος τὴν ἐπισκεπτόταν ἔνωθε κοντὰ της χαρὰ καὶ χάρη. Κερνοῦσε τοὺς ἐπισκέπτες καὶ ἀπαντοῦσε στὶς ἐρωτήσεις

τους μεταδίδοντας τὴν χάρη καὶ τὰ βιώματά της. Τὰ βαθυγάλαζα μάτια της ἔλαμπαν καὶ ἀκτινοβολοῦσαν ἀπὸ καλωσύνη.

Θυμιάζε τις εἰκόνες στὸ κελλάκι της, ἀλλὰ τὴ νύχτα ἔβγαινε στὸν δρόμο καὶ θυμιάζε τοὺς ἀνθρώπους ποὺ πήγαιναν στὰ καπνά. Θυμιάζε ὅλο το Δοξάτο καὶ προσευχόταν γιὰ τὸν κόσμο.

Ἡ γερόντισσα Ἄννα εἶχε τέτοια ἀπλότητα, ὥστε δὲν τῆς περνοῦσε λογισμὸς ὑπερηφάνειας, διότι τὰ θεωροῦσε ὅλα φυσικά. Μὲ τὴν μακάρια ἀπλότητα, τὴν εὐλάβεια, τὴν καθαρότητα καὶ τὸν φιλότιμο ἀγώνα της, ἀξιώθηκε νὰ ἔχει πολλές ἀγιοφάνειες. Εἶδε τὸν προφήτη Ἡλία καὶ τοῦ ἀσπᾶσθηκε τὸ χέρι. Τὸν Τίμιο Πρόδρομο καὶ μάλιστα παρατήρησε τὸ σημάδι τῆς ἀποτομῆς ἀπὸ τὸ ξίφος στὸν λαιμό του! Τοὺς Ἁγίους Θεοδώρους τοὺς ἔβλεπε συχνὰ νὰ περνοῦν τις νύχτες μὲ τὰ ἄλογα καὶ τις στολές τους μέσα ἀπὸ τὸ Δοξάτο. Ὑπάρχει ἐξωκκλήσι τῶν Ἁγίων Θεοδώρων καὶ αὐτοὶ προστατεύουν τὸ χωριό. Εἶδε καὶ τὸν ἅγιο Βασίλειο σὲ ὦρα Θείας Λειτουργίας.

Τὸ ὅλο της παρουσιαστικὸ θύμιζε παλαιὰ ἀσκήτρια. Ἐνα μικρὸ ἄνθος τῆς ἐρήμου. Τὰ φτωχικά της μοναχικά ἐνδύματα, τὸ ἐξαῦλωμένο της παρουσιαστικὸ ἀπὸ τις ἀέναες νυχθήμερες προσευχῆς της, τὰ βαθουλωμένα της μάτια, σοῦ δημιουργοῦσαν τὴν ἐντύπωση ὅτι βρισκόσουν μπροστά σε μιὰ ἀσκήτρια τοῦ ὄρους τῆς Νιτρίας. Προπαντὸς δὲ ἡ ἀσκητικὴ εὐωδία ποὺ ἀνέπεμπε στὴν ὅλη ἀτμόσφαιρα γύρω της. Στὴν Ἐκκλησία ἦταν πάντοτε ὄρθια, σπανίως θὰ καθόταν. Μερικὲς φορές, ἐνῶ προσευχόταν στὸ κελλί της καὶ χτυποῦσε κάποιος τὴν πόρτα, αὐτὴ τὸν καλωσόριζε μὲ τὸ ὄνομά του πρὶν νὰ τὸν δεῖ. Βάδιζε στοὺς

δρόμους τῆς Δράμας, καὶ ἐνῶ περνοῦσαν πολλὰ αὐτοκίνητα, αὐτὴ, χωρὶς νὰ παρατηρεῖ τ' αὐτοκίνητα, φώναζε κάποιον γνωστό της καὶ τὸν χαιρετοῦσε ἀπὸ μακρὰ, ἐνῶ ἦταν μέσα σὲ αὐτοκίνητο. Ἀνθρωπίνως δὲν ἦταν δυνατόν οὔτε τὸ αὐτοκίνητο νὰ ξεχωρίσει, ἀλλὰ αὐτὴ τὰ ἔβλεπε διαφορετικὰ καὶ διέκρινε ἀκόμη καὶ τὰ γνωστά της πρόσωπα ἀπὸ μακρὰ.

Ἡ γερόντισσα Ἄννα πολλές φορές ἔλαβε πείρα δαιμόνων ἀλλὰ ἡ μακαρία ἀπλότητά της καὶ ἡ ταπεινώσῃ της σὰν θώρακες τὴν προστάτευαν ἀπὸ τὴν κακία τοῦ διαβόλου. Ἐκοιμήθη τὸ ἔτος 1998 σὲ ἡλικία 95 ἐτῶν. Ὅταν ξεψυχοῦσε, ἐπικαλεῖτο ὅλους τοὺς γνωστούς της Ἁγίους καὶ ἰδιαίτερα τὸν ἅγιο Ἀλέξιο ποὺ τὸν εἶχε σὲ ξεχωριστὴ εὐλάβεια. Συμβούλευε: «Νὰ προσεύχεσαι χαράματα καὶ ἔξω ἀπὸ τὸ σπίτι μὲ τὰ χέρια στὸν οὐρανό. Τότε σὲ ἀκούει ὁ Θεός, βλέπεις καὶ τοὺς Ἀγγέλους. Ὅταν παρακαλᾷς, νὰ παρακαλᾷς πρῶτα τὸν Χριστὸ καὶ ἔπειτα τοὺς Ἁγίους, ὅσους θυμᾶσαι, ὄχι μόνον ἕναν. Καὶ αὐτὰ τὰ παρακάγια τὰ παίρνουν οἱ Ἁγιοὶ καὶ τὰ πάνε στὴν Παναγία καὶ ἡ Παναγία τὰ δίνει στὸν Χριστό. Ἐγὼ μιὰ φορά παρακαλοῦσα καὶ ξέχασα τὸν ἅγιο Θεόδωρο. Ἐμφανίστηκε, λοιπόν, καὶ μοῦ λέει: “Ὅλους τοὺς παρακαλᾷς καὶ μένα μὲ ξεχάσεις”. “Ποιος εἶσαι”, λέω, “δὲν σὲ γνῶρισα”. “Ὁ ἅγιος Θεόδωρος εἶμαι”, λέει. Ἀπὸ τότε κάθε φορά τὸν παρακαλᾷς».

Ἐλεγε μὲ ἀπλότητα στὴν προσευχή της: «Ἡ ἀδελφὴ Ἄννα σᾶς παρακαλεῖ: “Ἁγιε Ἀλέξιε, ἅγιε Παντελεήμων”» καὶ μνημόνευε πολλοὺς Ἁγίους ποὺ εἶχε σὲ εὐλάβεια, καὶ ὅσων Ἁγίων εἶχε εἰκονάκια.

Άπο τήν άγριότητα στην αγιότητα, ένα «ρ» δρόμος!

Γεωργίου Καρκαμπόση, Φοιτητού Νοσηλευτικής Ε.Κ.Π.Α.

Πολλές φορές οι άνθρωποι μιλοῦν για τήν αγιότητα παρουσιάζοντας τή μισή πραγματικότητα. Κι αυτό, γιατί μιλώντας αρκετά για τὰ χαρίσματα, τις αρετές, τήν καθαρότητα, τή λαμπρότητα τῶν Αγίων, ἀποκρύπτουν τὰ πάθη, τις πτώσεις, τὸ σκοτάδι τῆς ψυχῆς τους πρὶν τὴ δωρεὰ τῆς αγιότητας. Ἔτσι, διαβάζοντας ἢ ἀκούγοντας κανεὶς τὸ συναξάρι ἐνὸς Αγίου φαντάζεται κάποιον τέλειο ἄνθρωπο χωρίς ἀδυναμίες. Πῶς ὅμως οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ ὁμοίασαν στὸν Θεὸ καὶ σήμερα ἐορτάζονται ὡς Ἅγιοι; Ἡ διαδικασία αὐτὴ συνοψίζεται σὲ μιὰ λέξη, τὴ μετάνοια, πού εἶναι τὸ διαχρονικὸ μήνυμα τοῦ Εὐαγγελίου καὶ ὁ τρόπος ζωῆς κάθε ἐπιγνώσει χριστιανοῦ.

Ἡ μετάνοια φαντάζει συχνὰ στὸ μυαλό μας ὡς μιὰ πράξη στιγμιαία, ξαφνική καὶ ἐπιτακτική, ὡς μιὰ ἀπόφαση πού παίρνει κάποιος ὅταν ἔρθει σὲ ἐπαφή με μιὰ σκοτεινὴ πράξη του, πού τοῦ δημιουργεῖ ντροπὴ για τήν ἀπόσταση πού τὸν χωρίζει ἀπὸ τὸν Θεὸ ἢ ἀπὸ τοὺς ἀδελφούς του. Αὐτὸ τὸ μοτίβο ὅμως περιγράφει περισσότερο τὴ μεταμέλεια παρὰ τὴ μετάνοια. Ἡ πρώτη εἶναι ἡ διόρθωση τῆς συμπεριφορᾶς μας, ὅταν αὐτὴ δὲν ταιριάζει με τοὺς κοινωνικοὺς ἢ θρησκευτικοὺς κανόνες. Ἡ δεύτερη εἶναι ἡ ἀλλαγὴ μιᾶς ὀλόκληρης νοοτροπίας, ἢ ἀναθεώρηση ἐνὸς τρόπου ζωῆς, τὸ γκρέμισμα μιᾶς προσωπικότητας, ἢ ὁποία χτίστηκε πάνω στὰ σαθρὰ θεμέλια τοῦ ἐγωῖσμοῦ κι ἔτσι δὲν ἄντεξε στις «σεισμικὲς δονήσεις», πού ἐπιφέρει ἢ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ στην ψυχὴ τοῦ κάθε ἀνθρώπου.

Ἡ μετάνοια, λοιπόν, εἶναι μιὰ διαδικασία πού ξεκινᾷ ὅταν ὁ ἄνθρωπος ἔρθει σὲ βιω-

ματική -καὶ ὄχι θεωρητική- ἐπαφή με τήν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, καὶ τελειώνει τὴ στιγμή τοῦ θανάτου. Κανεὶς δὲν θὰ μπεῖ σὲ αὐτὴ τήν ἐπίπονη διαδικασία, ἐπειδὴ κάποιος ἄλλος τοῦ εἶπε ὅτι ὁ τρόπος ζωῆς του εἶναι ἀμαρτωλὸς καὶ τὸν ἀπομακρύνει ἀπὸ τὸν Θεό. Αὐτὸν τὸν τρόπο ἐπιλέγουν ὅσοι θέλουν νὰ ἀπεκδυθοῦν τὸ βάρος τῆς εὐθύνης, πού ἔχει μιὰ ζωντανὴ σχέση. Ὅσοι προτιμοῦν τὴν ἀσφάλεια τῆς γνώσης καὶ ἀποφεύγουν πεισματικά τὴ ζωντάνια καὶ τὸ ριψοκίνδυνο τῆς ἐπίγνωσης.

Ἐκεῖνος πού θὰ θελήσει πραγματικά νὰ μετανοήσει καὶ θὰ εἶναι σίγουρος ὅτι ἡ μετάνοια εἶναι τελικὰ αὐτὸ πού ἔχει ἀνάγκη ἢ ψυχὴ του, εἶναι αὐτὸς πού δέχτηκε τήν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ παρόλο πού δὲν τὴν ἀξίζει. Γιατί, ὅταν ξέρεις ὅτι κάποιος σὲ ἀγαπᾷ, σὲ ἀποδέχεται καὶ σὲ συγχωρεῖ χωρίς νὰ ζητᾷ τίποτα ἀπὸ ἐσένα, δὲν σοῦ μένει ἄλλη ἐπιλογὴ ἀπ' τὸ νὰ ἀγωνιστεῖς ὥστε νὰ τοῦ μοιάσεις. Ἡ μετάνοια λοιπὸν εἶναι ἀπόφαση ἐνὸς ἀνθρώπου πού νιώθει βαθύτατα ἀγαπημένος καὶ ὄχι κάποιου πού πνίγεται στις ἐνοχές του καὶ βολεύεται στὸ νὰ θεωρεῖ ἐκ προοιμίου τὸν ἑαυτό του ἀσυγχώρητο καὶ ἀναξιανάπητο.

Ὅταν ξεκινήσει κάποιος τὸ ταξίδι τῆς μετάνοιας, θὰ ἀρχίσει συστηματικά νὰ παρακολουθεῖ τὸν ἑαυτό του, τις σκέψεις, τὰ συναισθήματα καὶ τὴ συμπεριφορὰ του. Κατὰ τήν αὐτοπαρατήρησή του ὁ ἄνθρωπος θὰ ἀρχίσει νὰ συνειδητοποιεῖ πόσο ἀνεπαρκὴς εἶναι, πόσο σκοτάδι καὶ πόση ἀγριότητα κρύβει μέσα του. Μέσα του θὰ συναντήσει τὸν ἐγκληματία, τὸν φονιά, τὸν κλέφτη, τὸν πόρνο, τὸν μοιχό, τὸν κουτσομ-

πόλη, τὸν προδότη, τὸν ἀγνώμονα καὶ ἄλλες σκοτεινὲς πλευρὲς τοῦ ἑαυτοῦ του, τὶς ὁποῖες οἱ περισσότεροὶ ἄνθρωποι δὲν ὑποψιαζόμεστε κἂν πὼς τὶς φιλοξενοῦμε στὴν ψυχὴ μας. Ὑστερα, μέσα ἀπὸ τὴν εἰλικρινῆ ἐξομολόγηση θὰ ἀρχίσει σιγὰ σιγὰ νὰ ἀποδέχεται τὸ ἐσωτερικὸ σκοτάδι του καὶ ἀπογυμνωμένος ἀπὸ κάθε αἴσθηση τελειότητας, αὐτοδυναμίας καὶ αὐτάρκειας καὶ στολισμένος μὲ τὴν ταπείνωση θὰ ἐμπιστευθεῖ τὴν κάθαρση, τὸν φωτισμὸ καὶ τὸν ἀγιασμὸ του στὸν μόνο ἅγιο Κύριο Ἰησοῦ Χριστό.

Αὐτὴ ἡ διαδικασία δὲν εἶναι καθόλου εὐκόλη καί, μάλιστα, ἔχει μεγάλο κόστος. Εἶναι δύσκολο γιὰ κάποιον ποὺ παρακολουθεῖ συνεχῶς τὶς ζωὲς τῶν ἄλλων νὰ ἀρχίσει νὰ τὸ κάνει γιὰ τὸν ἑαυτό του. Κοστίζει πολὺ σὲ κάποιον ποὺ θεωρεῖ τὸν ἑαυτό του ὡς δικαιούχο τοῦ παραδείσου νὰ ἀνακαλύπτει μέρα μὲ τὴ μέρα πόσο σκληρὸς κὶ ἐπικριτικὸς εἶναι μὲ τοὺς ἀδελφούς του καὶ πόσο ἀνελεήμων εἶναι τελικά, παρόλο ποὺ νηστεύει τὸ λάδι σὲ κάθε νηστεία. Κοστίζει πολὺ νὰ ἀντέξει τὸν «κακὸ» ἑαυτό του καὶ νὰ τὸν ὑπομείνει μέχρι ἡ Θεία Χάρις νὰ τὸν κάνει πιὸ λευκὸ καὶ ἀπ' τὸ χιόνι. Γ' αὐτὸ εἶναι εὐκόλο νὰ πέσει κανεὶς στὴν παγίδα κὶ ἐνῶ ἀκόμη βρίσκεται στὸ «νηπιαγωγεῖο» τῆς πνευματικῆς ζωῆς, νὰ θεωρήσει πὼς κατέκτησε μιὰ θέση στοὺς πτυχιούχους τοῦ πανεπιστημίου της...

Νὰ γιατί ὅλοι οἱ Ἅγιοι ἔβλεπαν ὅλους τοὺς ἁμαρτωλοὺς, ποὺ τοὺς πλησίαζαν, μὲ συμπάθεια καὶ εἰλικρινῆ ἀγάπη. Γιατὶ στὰ πρόσωπά τους ἔβλεπαν τὸν πληγωμένο ἀπὸ τὴν ἁμαρτία ἑαυτό τους. Οἱ ἁμαρτίες τῶν ἄλλων ἀνθρώπων γίνονταν καθρέφτες τῶν δικῶν τοὺς ἁμαρτιῶν. Κὶ ἐπειδὴ ἔνωσαν πραγματικὰ συγχωρεμένοι καὶ ἀγαπημένοι ἀπὸ τὸν Θεὸ δὲν εἶχαν ἄλλη ἐπιλογή ἀπ' τὸ νὰ δώσουν στοὺς ἀδελφούς τους αὐτὴν τὴν ἀγάπη ποὺ εἶχαν λάβει.

Ὅταν οἱ χριστιανοὶ γινόμεστε σκληροὶ κὶ ἐπικριτικοὶ μὲ τοὺς ἄλλους, σημαίνει ὅτι

ἔχουμε μαῦρα μεσάνυχτα ὡς πρὸς τὴν κατάσταση τῆς ψυχῆς μας. Ὅταν δὲν ἀγκαλιάζουμε, δὲν κατανοοῦμε, δὲν συμπαθοῦμε τὸν ξεπεσμένο καὶ ταλαιπωρημένο ἀπὸ τὴν ἁμαρτία ἀδελφὸ μας, σημαίνει ὅτι ποτὲ δὲν ἀποδεχθήκαμε τὴν ἀγάπη καὶ τὴ συγχώρηση τοῦ Θεοῦ. Κι αὐτὸ εἶναι χειρότερο καὶ περισσότερο κολάσιμο ἀπὸ τὴν ἁμαρτία μας. Γιατὶ ἡ μετάνοια ὀφείλει νὰ βλασταίνει πάνω στὴ χαρά, πάνω σε ἔργα λαμπρά.¹

Οἱ περισσότεροὶ χριστιανοὶ μιμούμαστε τὰ ἀσκητικὰ παλαίσματα καὶ τὶς ἀρετὲς τῶν Ἁγίων χωρὶς νὰ ἔχουμε ἐπίγνωση τῆς ἁμαρτωλότητάς μας. Θέλουμε νὰ γίνουμε Ἅγιοι, χωρὶς ὅμως νὰ δοῦμε καὶ νὰ διανύσουμε τὴν ἀπόσταση ποὺ μᾶς χωρίζει ἀπὸ τὴν ἀγιότητα. Γ' αὐτὸ μᾶς συμβαίνει πολὺ συχνὰ νὰ «συγχωροῦμε», γιατί ἔτσι ἔκανε ὁ τάδε Ἅγιος καὶ ταυτόχρονα νὰ ἀπαιτοῦμε ἀπ' τοὺς ἄλλους τὴν ἐπιβεβαίωση ὅτι πράγματι μετάνιωσαν γιὰ τὸ λάθος τους. Ἡ μᾶς συμβαίνει νὰ κάνουμε ἐλεημοσύνη καὶ ταυτόχρονα νὰ θεωροῦμε ὑπόχρεο σὲ ἐμᾶς τὸν ἄλλον καὶ ὅταν βροῦμε τὴν εὐκαιρία τοῦ τὸ χτυπᾶμε: «Δὲν μπορεῖς νὰ μοῦ κάνεις αὐτὴ τὴ χάρη, ἐμένα ποῦ σὲ εἶχα βοηθήσει τότε;!»

Τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ ἀγιότητα μοιάζει ὀρθογραφικὰ καὶ ἡχητικὰ μὲ τὴν ἀγριότητα δὲν εἶναι καθόλου τυχαῖο. Ὅλοι μας -καὶ κυρίως οἱ νέοι- χρειαζόμεστε πρῶτα νὰ συναντήσουμε τὴν ἀγριότητά μας, τὸ σκοτάδι τῆς ψυχῆς μας, τὰ πάθη καὶ τὶς ἀδυναμίες μας, τὰ ζώδη ἔνστικτα ποὺ κληρονομήσαμε ἀπὸ τοὺς προγόνους μας καὶ ἀφοῦ τὰ φέρουμε ἐνώπιον τοῦ Χριστοῦ, νὰ ἐμπιστευθοῦμε τὴ σωτηρία μας σὲ Ἐκεῖνον, ὅπως μᾶς προτρέπει ἕνας ὕμνος ποὺ λέμε πρὶν τὴ Θεία Κοινωνία: «τίθεσθαι ἐν τῷ Κυρίῳ τὴν ἐλπίδα τῆς σωτηρίας μου». Χωρὶς φόβο καὶ χωρὶς ἄγχος. Γιατὶ μὲ τὴ χάρη τοῦ Θεοῦ ἀπ' τὴν ἀγριότητα στὴν ἀγιότητα ἔνα «ρ» δρόμος!

1 «Τὸ μυστήριον τῆς Ἰασης», Anthony Bloom, σέλ. 72, ἔκδ. «Ἐν πλῶ».

Ὁ Ἱερός Ναός Παναγίας Χρυσ αφίτισσας στα Χρύσαφα Λακωνίας

Νικολάου Ι. Κουφού, Ἐκπαιδευτικοῦ - συγγραφέα

Ὁ Ναός τῆς Παναγίας τῆς Χρυσ αφίτισσας, βρίσκεται νότια καί σέ ἀπόσταση ἐνάμισι χιλιομέτρου, ἀπό τόν οἰκισμό τῆς Χρύσαφας. Ὅταν ἀντικρίσεις ξαφνικά μέσα στήν ὑπαιθρο, τὸ θαυμαστὸ καὶ πολύμορφο αὐτὸ ἐκκλησιαστικὸ μνημεῖο, θαρρεῖς ὅτι ξεχάστηκε στή θέση αὐτὴ ἀπὸ τὸν χρόνο καὶ τοὺς ἀνθρώπους πού τὸ ἔχτισαν, ἀπὸ τότε πού οἱ αὐτοκράτορες καὶ οἱ ἀξιωματοῦχοι τῆς Κωνσταντινούπολης, χρηματοδοτοῦσαν παρόμοια ἔργα σέ ὅλη τὴν ἐπικράτεια τῆς αὐτοκρατορίας. Ὁ ναὸς μὲ ἐσωτερικὲς διαστάσεις 7,60 χ 6,80 μ., ἀρχιτεκτονικὰ ἀνήκει στὸν τύπο τοῦ σταυροειδοῦς ἐγγεγραμμένου μὲ νάρθηκα (ἐσωτερικῶν διαστάσεων 6,70 χ 2,20 μ.), ἐνῶ ὁ τροῦλος του, πού ὑψώνεται στὰ 7,50 μ. ἀπὸ τὸ δάπεδο, στηρίζεται ἐσωτερικὰ σὲ δύο κίονες. Σύμφωνα μὲ σωζόμενες ἐπιγραφές, εἶναι κτίσμα τοῦ 11ου αἰώνα. Ὁ ναὸς εἶναι κατάγραφος μὲ τοιχογραφίες καλῆς τέχνης οἱ ὁποῖες φιλοτεχνήθηκαν τὸ 1289/90, ἐπὶ βασιλείας Ἀνδρονίκου Κομνηνοῦ Παλαιολόγου, μὲ χορηγούς τὸν σεβαστὸ κύρ Μιχαὴλ καὶ τὴ σύζυγό του Ζωή. Ὅμως σὲ πολλὰ σημεῖα τοῦ ναοῦ, ἔχουμε καὶ δεῦτερο στρώμα τοιχογραφιῶν, πού ἔγιναν κατὰ τὴ μεταβυζαντινὴ περίοδο. (Ἐφορεία Ἀρχαιοτήτων Λακωνίας, Ἡ Βυζαντινὴ Χρύσαφα, Σπάρτη 2016, σ.σ. 17 – 18).

Ἀργότερα, πιθανῶς κατὰ τὸν 16ο αἰώνα, προστέθηκαν πρὸς τὰ δυτικὰ του ναοῦ, ὁ ἐξωνάρθηκας, (ἐσωτερικῶν διαστάσεων 4,00 χ 2,20 μ.), ἡ κινστέρνα, καὶ ὁ βαρύς, ἐπιβλητικὸς, ἀμυντικὸς πύργος πρὸς τὰ βορειοανατολικά του, ὁ ὁποῖος παίρνει στὸ ἐσωτερικὸ του καὶ μέρος τοῦ τροῦλου. Ὁ πύργος πού ὑψώνεται προστατευτικὰ πάνω ἀπὸ τὸ λαμπρὸ οἰκοδόμημα, ὑποδηλώνει ὅτι ὁ

ναὸς ἦταν Καθολικὸ Μονῆς, πού ὁ πανδαμάτωρ χρόνος ἀφάνισε τὰ ὑπόλοιπα κτίσματα τῆς.

Ἡ Μονὴ αὐτὴ, χάνοντας σιγὰ – σιγὰ τὴν αἴγλη καὶ τὴν οἰκονομικὴ τῆς δύναμη, προσαρτήθηκε, μεσοῦσης τῆς Τουρκοκρατίας, ὡς μετόχιο στήν Ἱερὰ Μονὴ τῶν Ἁγίων Τεσσαράκοντα, ὅπως συνέβη καὶ μὲ τὶς Μονὲς τῆς Παλαιοπαναγιάς, τοῦ Ἁγίου Δημητρίου καὶ τοῦ Ἁγίου Νικολάου τοῦ Ἀχραγιά, τὶς εὐρισκόμενες παρὰ τὸν ροῦν τοῦ ποταμοῦ Οἰνοῦντος (Κελεφίνα), στήν εὐρύτερη περιοχὴ τῆς Ποταμιᾶς.

Πιὸ συγκεκριμένα, ἡ Μονὴ τῆς Παναγίας τῆς Χρυσ αφίτισσας, ἀφιερώθηκε μὲ ὅλη τὴν κινητὴ καὶ ἀκίνητη περιουσία τῆς, στὴ Μονὴ τῶν Ἁγίων Τεσσαράκοντα ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου Λακεδαιμονίας Θεοδοσίου, σύμφωνα μὲ τὸ Πατριαρχικὸ Σιγίλλιο τοῦ 1592:

«... ἵνα τὸ αὐτὸ θεῖον καὶ σεβασμῖον σταυροπήγιον, τὸ εἰς ὄνομα τιμώμενον τῶν ἁγίων τεσσαράκοντα μαρτύρων ἀπὸ τὸ νῦν καὶ εἰς τὸν καθεξῆς χρόνον εἶνε παντελεύθερον, καὶ ἀδούλωτον, καὶ ἀζήμιον, καὶ ἀκαταπάτητον μετὰ καὶ τῶν μετοχιῶν, καὶ ἐκκλησιῶν αὐτοῦ τῆς τε παναγίας τῆς εἰς τὰ χρύσαφα, ἦν τινὰ εὐγνώμωνως καὶ καλῶς θέλοντες, γνώμη καὶ τῶν ἐντιμωτάτων κληρικῶν, καὶ τῶν εὐλαβεστάτων ἱερέων, ἀφιέρωσεν ἐν τῷ θείῳ σταυροπηγίῳ τούτῳ ὁ ἱερώτατος μητροπολίτης λακεδαιμονίας καὶ ὑπέρτιμος ἐν ἀγίῳ πνεύματι ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ συλλειτουργὸς τῆς ἡμῶν μετριότητος κύρ Θεοδοσίου, μετὰ τῶν προσόντων αὐτῆς κτημάτων τε καὶ πραγμάτων, ἡγουν ἀμπελιῶν, χωραφίῶν καὶ τῶν λοιπῶν μετὰ καὶ τῆς πανηγύρεως,...», (Μελέτιος Σακελλαρόπουλος, Η Ι. Μ.

των Αγ. Τεσσαράκοντα, Αθήναι 1921, σ. 42).
 Ο εκ Βασσαρά Λακωνίας καταγόμενος, Μητροπολίτης Μεσσηνίας Μελέτιος Σακελλαρόπουλος, στο προαναφερόμενο έργο του, υποσημειώνει μεταξύ άλλων και τὰ ακόλουθα, σημαντικά ιστορικά στοιχεία, περί του μνημείου τῆς Χρυσ αφίτισσας : « Τὸ μετόχιον τοῦτο ἦτο μοναστήριον, ὡς ἐκ τοῦ Ναοῦ καὶ τῶν πέριξ ἐρειπίων καταφαίνεται. ...Ἐπὶ τῶν τοίχων τοῦ ναοῦ ἀνυψοῦται πύργος, ἐπεξετάθη δέ, μεταγενεστέρως πάντως, πρὸς τὰ ἄνω καὶ ἡ μεσαία κόγχη τοῦ ἱεροῦ βήματος καὶ ἐσχηματίσθη οὕτως ἐπὶ τῆς στέγης τοῦ ναοῦ παρεκκλήσιον. Πότε καὶ διατὶ διελύθη τὸ μοναστήριον ἄγνωστον. Πάντως ὁμως καὶ μετὰ τὴν ἀφίερωσιν αὐτοῦ εἰς τὴν Μονὴν ὡς μετοχίου παρέμενον ἐκεῖ μοναχοὶ συντηροῦντες αὐτό, ὡς εἰκάζεται ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς ἐπὶ δέλτου, ἣν κρατεῖ ἅγιος ἀπέναντί τῆς ἀγίας Τραπέζης δεξιὰ, καὶ ἐν ᾧ σημειοῦνται ἀφιερώσεις κτημάτων καὶ ἔτος ἀχλγ' = 1633 ... Τὸ μετόχιον τοῦτο κατεῖχεν ἡ Μονὴ μέχρι τοῦ 1868, ὅτε τὰ κτήματα αὐτοῦ ἀντήλλαξε πρὸς ἄλλα εἰς τὸ ὄριον αὐτῆς κείμενα », (Μελέτιος Σακελλαρόπουλος, ὅπ. π., σσ. 71 – 72).

Ἐντός τοῦ Ἱεροῦ Βήματος καὶ βόρεια τῆς Ἁγίας Τραπέζης, εἶναι φιλοτεχνημένο τὸ πορτραῖτο τοῦ Ἁγίου Ἀρσενίου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, τὸ ὁποῖο κατὰ τοὺς ἀρχαιολόγους «συνιστᾷ μοναδικὴ σωζόμενη

ἀπεικόνιση τοῦ Ἀρσενίου Αὐτωρειανοῦ, πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως (1254 – 1259 καὶ 1261 – 1265) », (Εφορεία Ἀρχ. Λακωνίας, ὅπ., π.). Ὁ Ἀρσένιος, πρωταγωνίστησε στὴν ἐκκλησιαστικὴ καὶ πολιτικὴ ζωὴ τῆς αὐτοκρατορίας καὶ μὲ τὸ πρόσωπό του συνδέεται τὸ λεγόμενο Ἀρσενιανὸν σχίσμα τὸ ὁποῖο συντάραξε τὴν Ἐκκλησία γιὰ μισὸ περίπου αἰῶνα. Ὡς πατριάρχης καὶ νόμιμος ἐπίτροπος τοῦ ἀνηλικίου βασιλέως Ἰωάννου Β' Λασκάρεως, δημιούργησε μεγάλη καὶ διαρκῆ ἐχθρότητα μὲ τὸν αὐτοκράτορα Μιχαὴλ Παλαιολόγο, ἐξαιτίας τῆς ὁποίας δύο φορές κατεβιβάσθη τοῦ θρόνου. « Ἀπὸ τὰς ἐξάρσεις τῆς μεταξὺ Ἀρσενίου καὶ Μιχαὴλ ἔριδος, ἔνεκα τῶν παραπτωμάτων τοῦ τελευταίου, τῶν ἀντικανονικῶν ἐνεργειῶν του, τῆς τυφλώσεως τοῦ βασιλοπαιδός, κλπ., ὁ μὲν Ἀρσένιος ἐτιμάτο ὡς Ἅγιος θαυματουργός, ὅπως καὶ τὰ θύματα τοῦ Μιχαὴλ, αὐτὸς δ' ἔχαρκτηρίζετο αἰρετικός», (Γριτσόπουλος Τάσος, Ὁρησκευτικὴ καὶ Ἠθικὴ Ἐγκυκλοπαιδεῖα, τ. 3, σσ. 237 – 239).

Ὁ ναὸς ἐορτάζει τὴ Δευτέρα μετὰ τὴν Κυριακὴ του Θωμά, ἡμέρα πού ἐπίσης ἐορτάζει καὶ ὁ ἕτερος ναὸς τῆς Παναγίας Χρυσ αφίτισσας στὸ Κάστρο τῆς Μονεμβασίας. Σύμφωνα με τὴν παράδοση, ἡ Ἱερὰ Εἰκόνα τῆς Παναγίας, πού ἀρχικὰ ἦταν στὴ Χρῦσαφα, βρέθηκε κατὰ τὴν παλαιὰ ἐποχὴ, μὲ θαυμαστὸ τρόπο στὴ Μονεμβασία, στὴ θέση τοῦ σημερινοῦ ναοῦ καὶ ἀπὸ αὐτὸ τὸ γεγονός προέρχεται καὶ ἡ ἐπωνυμία τῆς « Ἡ Χρυσ αφίτισσα ».

Σήμερα, στὸ καλοδιατηρημένο μνημεῖο καὶ στὸν ναὸ τῆς Παναγίας τῆς Χρυσ αφίτισσας, τὸν λειτουργούμενο τακτικῶς ὑπὸ τοῦ Ἐφημερίου καὶ τῶν Ἐνοριτῶν τῆς Χρῦσαφας, ὁ ἐπισκέπτης – προσκυνητῆς, παίρνει μιὰ εἰκόνα τῆς παλαιᾶς πνευματικῆς ἀκτινοβολίας τῆς περιοχῆς καὶ συνάμα διαπιστώνει τὴν ἔμπρακτη ἀγάπη τῶν σημερινῶν κατοίκων τῆς γιὰ τὴ διατήρηση τῆς προγονικῆς κληρονομιάς καὶ τὴ συνέχισή τῆς μέσα στὸν χρόνο.

Γεγονότα - Σχόλια

ΧΕΙΡΟΤΟΝΙΑ ΝΕΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ

Τό πρωί τῆς Κυριακῆς 31 Δεκεμβρίου 2017, στόν Μητροπολιτικό Ναό Εὐαγγελιστρίας Σπάρτης, τελέσθηκε ὁ Ὁρθρος καί στή συνέχεια ἡ Ἀρχιερατική Θεία Λειτουργία προεξάρχοντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου μας κ. Εὐσταθίου. Κατά τή διάρκεια τῆς Θείας Λειτουργίας ὁ σεπτὸς Ποιμενάρχης μας τέλεσε τήν εἰς διάκονον χειροτονία τοῦ Μοναχοῦ Ραφαὴλ Τσάλτα, ἀδελφοῦ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Γόλας, τοῦ ὁποίου ἡ ρασοφορία εἶχε γίνει τὸ ἀπόγευμα τῆς προηγούμενης ἡμέρας στὸ ἱστορικό αὐτὸ Μοναστήρι τοῦ Ταυγέτου. Ὁ νέος Διάκονος εἶναι ἕνας εὐλαβῆς νέος ἀπὸ τὶς Κροκεές, πτυχιούχος τῆς Ἀνωτάτης Ἐκκλησιαστικῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν. Στὴν χειροτονητήρια ὁμιλία του ὁ ὑποψήφιος Διάκονος τόνισε ἀρχικὰ ὅτι δοξάζει τὸν Τριαδικὸ Θεό, πού τὸν ἀξιώνει νὰ λάβει τὸν πρῶτο βαθμὸ τῆς Ἱεροσύνης, τὸ ὁποῖο ἀποτελοῦσε ἐπιθυμία του ἀπὸ τὰ παιδικὰ του κίολας χρόνια. Σὲ ἰδιαίτερα συγκινησιακὸ κλίμα ἀναφέρθηκε στὴν πολύτεκνη οἰκογένειά του καί στὶς δύσκολες στιγμὲς πού ἀντιμετώπισε ἐξαιτίας ἐνὸς τραγικοῦ συμβάντος. Στὴ συνέχεια, στεκόμενος σὲ κάποιες σημαντικὲς στιγμὲς τῆς ζωῆς του ἐπισήμανε ὅτι πάντα ἔνωθε τὸ ἀόρατο χέρι τοῦ Μεγαλοδύναμου νὰ τὸν προστατεύει καί νὰ τὸν καθοδηγεῖ. Ἐν συνεχείᾳ εὐχαρίστησε τὸν πρῶτο πνευματικό του Πρώτ. Κωνσταντῖνο Ὁρφανάκο, ἐφημέριο τοῦ Ἱ.Ν. ἁγίου Νικολάου Σπάρτης, τὸν ἐφημέριο τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ πανοσ. ἀρχιμ. Θεόφιλο Μαντζαβράκο, τὸν ἠγούμενο τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἰβήρων Ἁγίου Ὁρους πανοσολογίωτατο ἀρχιμανδρίτη π. Ναθαναήλ, τοὺς γονεῖς του καί τὰ ὑπόλοιπα μέλη τῆς οἰκογένειάς του καθὼς καί ὅλους ὅσοι τὸν στήριξαν κατὰ τὴν διάρκεια τῆς ζωῆς του, ἀλλὰ καί στὴν ἀπόφασή του νὰ ὑπηρετήσῃ τὸ Ἱερὸ Θυσιαστήριο. Ἰδιαίτερη ἀναφορὰ ἔκανε στόν Σεβ.

Μητροπολίτη μας κ. Εὐστάθιο, τὸν ὁποῖο εὐχαρίστησε γιὰ τὴν ἀγάπη καί τὴν ἐμπιστοσύνη μὲ τὴν ὁποία τὸν περιέβαλε ἀπὸ τὰ παιδικὰ του χρόνια, ἀλλὰ καί γιὰ τὸ μεγαλύτερο δῶρο πού τοῦ προσφέρει, αὐτὸ τῆς Ἱεροσύνης. Ὁλοκληρώνοντας τὴν ὁμιλία του ὑποσχέθηκε νὰ ἀγωνισθεῖ μὲ ὄλες του τὶς δυνάμεις γιὰ νὰ φανεῖ ἀντάξιος τῆς μεγαλοσύνης τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ καί τῆς ἐμπιστοσύνης τοῦ Σεβ. Μητροπολίτη μας. Ὁ Σεβασμιώτατος στὴν ὁμιλία του ἀναφέρθηκε στόν πόθο τοῦ ὑποψηφίου Διακόνου νὰ ὑπηρετήσῃ τὴν Ἁγία Ἐκκλησία ἀπὸ τὴν παιδική του ἡλικία ὑπογραμμίζοντας ὅτι τὰ ἐκκλησιαστικὰ ἀξιώματα τὰ παίρνει ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ τὸν Θεό, καί μάλιστα μία τέτοια ἀποδοχὴ ἀποτελεῖ ὕψιστη τιμὴ. Στὴ συνέχεια τὸν ἐπαίνεσε γιὰ τὸ ἦθος καί τὴν ἀφοσίωσή του στόν Θεό, ἐνῶ μίλησε μὲ θερμὰ λόγια γιὰ τοὺς γονεῖς του ἐπαινώντας τους γιὰ τὴν σωστὴ διαπαιδαγώγηση πού παρεῖχαν στὰ παιδιά τους. Ὁλοκληρώνοντας τὸν λόγο του ὁ Σεβ. Ποιμενάρχης μας ἐξέφρασε εὐχὲς πρὸς τὸν ὑποψήφιο Διάκονο γιὰ ψυχικὴ καί σωματικὴ ἀντοχή, ὥστε νὰ μπορέσει νὰ ἀνταποκριθεῖ στὴν ὑψίστης σημασίας ἀποστολὴ γιὰ τὴν ὁποία προετοιμαζόταν γιὰ ἀρκετὸ χρονικὸ διάστημα. Ἀκολούθησε ἡ χειροτονία, καί ἀμέσως μετὰ ὁ νέος διάκονος δέχθηκε τὶς εὐχὲς τῶν συγγενῶν του. Μετὰ τὸ πέρας τῆς Θείας Λειτουργίας ὁ Σεβασμιώτατος ἔκανε τὴ διανομὴ τοῦ ἀντιδώρου, ἐνῶ ὁ χειροτονηθεὶς δέχθηκε τὶς εὐχὲς τοῦ πυκνοῦ ἐκκλησιασματος.

ΝΕΟΣ ΠΡΩΤΟΣΥΓΚΕΛΛΟΣ ΣΤΗΝ ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΜΑΣ

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας κ. Εὐστάθιο, τὴν Δευτέρα 8 Ἰανουαρίου 2018, ἀνέθεσε τὰ καθήκοντα τοῦ Πρωτοσυγκέλλου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς μας στόν πανοσιολ. ἀρχιμ. π. Θεόφιλο

Μαντζαβράκο, ἐφημέριο τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ. Ὁ π. Θεόφιλος ἀποφοίτησε κατ' ἀρχὰς ἀπό τὴν Ἐκκλησιαστικὴ Σχολὴ Κορίνθου καὶ στὴ συνέχεια ἀπὸ τὴν Ἀνωτέρα Ἐκκλησιαστικὴ Σχολὴ Ἀθηνῶν. Ἀκολούθως ἔλαβε τὸ πτυχίο τῆς Ἀνωτάτης Ἐκκλησιαστικῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν. Ἐκάρη Μοναχὸς στὶς 16 Ἰανουαρίου 2000 στὴν ἱστορικὴ Ἱερὰ Μονὴ τῶν Ἁγίων Τεσσαράκοντα Μαρτύρων Σπάρτης. Χειροτονήθηκε Διάκονος στὶς 20 Ἰανουαρίου 2000 στὸν Ἱερὸ Ναὸ Ἁγίου Νικολάου Σπάρτης καὶ Πρεσβύτερος στὶς 8 Μαρτίου 2002 στὴν Ἱερὰ Μονὴ τῶν Ἁγίων Τεσσαράκοντα Μαρτύρων. Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας τοῦ ἀπένειμε τὸ ὄφθικιο τοῦ Ἀρχιμανδρίτου στὶς 25 Μαρτίου 2009 στὸν Μητροπολιτικὸ Ἱερὸ Ναὸ Εὐαγγελιστρίας, ἐνῶ ἀπὸ τὸν Φεβρουάριο τοῦ 2010 τοῦ ἀνέθεσε καὶ τὸ λειτούργημα τοῦ Πνευματικοῦ-Ἐξομολόγου. Ἀπὸ τὸν Ἀπρίλιο τοῦ 2007 ὑπηρετεῖ ὡς ἐφημέριος στὸν Μητροπολιτικὸ Ἱερὸ Ναὸ Εὐαγγελιστρίας Σπάρτης προσφέροντας τὴ διακονία του μὲ πολλὴ προθυμία, ἐργατικότητα καὶ ἐπαινετὴ ἐπιτυχία. Κατὰ καιροὺς ἔχει ἀναλάβει πολλὰ παράπλευρα λειτουργικὰ καθήκοντα ἐξυπηρετώντας τὶς πιεστικὲς ἀνάγκες τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας. Ἐπίσης, ὕστερα ἀπὸ εἰσήγηση τοῦ Σεβ. Μητροπολίτη μας, ἡ Ἱερὰ Μονὴ Ἰβήρων ἔχει ἀναθέσει στὸν π. Θεόφιλο τὴν εὐθύνη τοῦ ἱ.Ν Παναγίας Πορταϊτίσσης στὸν Ἅγιο Ἰωάννη Σπάρτης, ποὺ ἀποτελεῖ μετόχι τῆς ἐν λόγῳ ἱστορικῆς Μονῆς τοῦ Ἁγίου Ὁρους. Παράλληλα, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας ἐξέφρασε

γραπτῶς καὶ προφορικῶς τὴν εὐαρέσκειά του στὸν αἰδεσιμολ. Πρωτοπρεσβύτερο π. Γεώργιο Μπλάθρα, ὁ ὁποῖος ἄγει τὸ 80ο ἔτος τῆς ζωῆς του, γιὰ τὴν πολύτιμη προσφορά του μίᾳ ὀλόκληρῃ δεκαετία στὴ θέση τοῦ Πρωτοσυγκελλεύοντα. Ὁ Σεβασμιώτατος τοῦ ἀπένειμε τὸν τίτλο τοῦ Ἐπιτίμου Πρωτοσυγκελλεύοντος καὶ τὸν παρακάλεσε νὰ παραμείνει στὰ γραφεῖα προσφέροντας τὶς σημαντικὲς ὑπηρεσίες του βασιζόμενος στὴν πολυετῆ ἐμπειρία του καὶ στὶς ἀστείρευτες γνώσεις του σὲ ἐκκλησιαστικὰ θέματα. Ἐπίσης, ὁ π. Γεώργιος παραμένει στὸν Μητροπολιτικὸ Ναὸ ὡς ἐφημέριος καὶ προϊστάμενος. Νὰ σημειώσουμε ὅτι ὁ σεπτὸς Ποιμενάρχης μας εἶχε ἀναθέσει στὸν π. Γεώργιο καθήκοντα Πρωτοσυγκελλεύοντος κατ' ἐξάιρεση τῆς ἀρχαιοτάτης παραδόσεως τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Καταστατικοῦ τῆς Χάρτη, σύμφωνα μὲ τὸν ὁποῖο ἡ θέση τοῦ Πρωτοσυκελλοῦ δίδεται μόνον σὲ ἀγάμους κληρικούς.

ΠΛΗΘΟΣ ΠΙΣΤΩΝ ΣΤΟΥΣ Δ΄ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΥΣ ΣΤΗΝ ΚΑΣΤΡΟΠΟΛΙΤΕΙΑ ΤΟΥ ΜΥΣΤΡΑ

Χιλιάδες πιστῶν ἀπὸ κάθε γωνιὰ τῆς Πατρίδας μας συμμετεῖχαν τὸ ἀπόγευμα τῆς Παρασκευῆς 16 Μαρτίου 2018, μέσα σὲ κλίμα κατάνυξης, στὴν Ἀκολουθία τῆς Δ΄ Στάσης τῶν Χαιρετισμῶν στὴν Ὑπεραγία Θεοτόκο, στὸν Μητροπολιτικὸ Ναὸ τοῦ Ἁγίου Δημητρίου στὴν καστροπολιτεία τοῦ Μυστρά. Στὴν Ἀκολουθία χοροστάτησε, ὡς προσκεκλημένος τοῦ Σεβ. Ποιμενάρχῆ μας κ. Εὐσταθίου, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ναυπάκτου καὶ Ἁγίου Βλασίου κ. Ἱερόθεος. Νωρίτερα, κατὰ τὴν εἴσοδο τῶν δύο Ἐπισκόπων στὴν καστροπολιτεία τοῦ Μυστρά, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας τέλεσε δέηση στὸ σημεῖο ὅπου σύμφωνα μὲ τὴν παράδοση μαρτύρησε τὸ 1760 μ.Χ ὁ νέος Ἅγιος τῆς Ἐκκλησίας μας, Ἄνανίας Λαμπάρδης, Μητροπολίτης Λακεδαιμονίας. Κατὰ τὴ διάρκεια τῆς Ἀκολουθίας, ὁ σεπτὸς Ποιμενάρχης μας εὐχαρίστησε ἀρχικὰ τὰ πλήθη τῶν παρευρισκομένων προσκυνητῶν ποὺ κατέκλυσαν κυριολεκτικὰ τὸν περιβάλλοντα χῶρο τοῦ ἱ.Ν Ἁγίου Δημητρίου καὶ εὐχήθηκε νὰ βρίσκονται πάντα ὑπὸ τὴν σκέπη τῆς Παναγίας μας.

Στή συνέχεια, ἀφοῦ εὐχαρίστησε τόν Σεβ. Μητροπολίτη Ναυπάκτου καί Ἁγίου Βλασίου γιά τήν ἀποδοχή τῆς πρόσκλησής του, μίλησε μέ θερμά λόγια γιά τὸ ἦθος καί τὴν πνευματικότητά του ζητώντας του νὰ ἀπευθύνει στὸ ἐκκλησίασμα τὸν ὠφέλιμο λόγο του. Ἀπὸ τὴν πλευρά του ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ναυπάκτου κ. Ἱερόθεος ἐξέφρασε θερμὲς εὐχαριστίες πρὸς τὸν Σεβ. Μητροπολίτη μας γιά τὴν πρόσκληση μέσω τῆς ὁποίας τοῦ δόθηκε ἡ εὐκαιρία νὰ χοροστατήσει σ' ἓναν ἱστορικό Ναό, ὅπου το 1449 μ.Χ στέφθηκε ὁ τελευταῖος αὐτοκράτορας τοῦ Βυζαντίου, Κωνσταντῖνος Παλαιολόγος. Στὴ συνέχεια, ἀπευθυνόμενος στοὺς πολυάριθμους προσκυνητές, ἀνέπτυξε λόγο πνευματικῆς οἰκοδομῆς μέ θέμα τὴν Ὑπεραγία Θεοτόκο. Τὴν ὅλη πνευματικὴ πανδαισία συμπλήρωσε ἡ χορωδία ὑπὸ τὴ διεύθυνση τοῦ Πρωτοψάλτη τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ Σπάρτης κ. Παναγιώτη Χρόνη. Ὁμολογουμένως, μέσα στὰ φωτισμένα καλντερίμια μέ τὰ λαδοφάναρα, ἦταν μία ὑπέροχη βραδιά γεμάτη δέος, συγκίνηση καί μεγαλεῖο, πού παρέπεμπε στὸ Βυζάντιο, ὅπου πρωτοψάλλθηκε ὁ Ἀκάθιστος Ὕμνος στὸν Ναὸ τῶν Βλαχερνῶν τῆς Πόλης.

**ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ ΤΟΥ ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗ ΜΑΣ
ΣΤΟΥΣ ΟΜΟΓΕΝΕΙΣ
ΤΟΥ ΟΝΤΑΡΙΟ ΚΑΝΑΔΑ**

Μὲ ἀπόλυτη ἐπιτυχία στέφθηκε ἡ χοροεσπερίδα τῆς Παλλακωνικῆς Ὁμοσπονδίας τοῦ Ὁντάριο, μέ τὸ σύνθημα «Μιά Ἐνωμένη Λακω-

νία», ἡ ὁποία πραγματοποιήθηκε στὸ Parkview Manor Banquet Centre στὸ Τορόντο, τὴν Παρασκευὴ 26 Ἰανουαρίου 2018, μέ σκοπὸ τὴν ἐνίσχυση τῶν φιλανθρωπικῶν ἰδρυμάτων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς μας. Τὸ χρηματικὸ ποσὸ πού συγκεντρώθηκε ἀπὸ τοὺς ἐξακόσιους πενήντα καί πλέον ὁμογενεῖς μας πού συμμετεῖχαν στὴν ἐκδήλωση εἶναι, σύμφωνα μέ πληροφορίες, ἑκατὸ χιλιάδες δολάρια (100.000\$). Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας κ. Εὐστάθιος μέ ἐπιστολή του πρὸς ὅλους τοὺς ὁμογενεῖς ἐκφράζει τὶς εὐγνώμονες εὐχαριστίες του γιά τὴν συγκινητικὴ αὐτὴ χειρονομία, πού ἀποδεικνύει τὴν ἀστείρευτη ἀγάπη πού τρέφει ὁ ἀπόδημος Ἑλληνισμὸς γιά τὴν Μητέρα Πατρίδα. Παράλληλα, ὑπογραμμίζει ὅτι ἡ συγκεκριμένη ἐκδήλωση εἶχε μία ἀκόμα σπουδαία πτυχὴ, ἀφοῦ ἀποτελέσε γιά πρώτη φορὰ ἓνα ἀντάμωμα ὄλων των Λακῶνων τῆς συγκεκριμένης περιοχῆς τοῦ Καναδά. Ὁ σεπτὸς Ποιμενάρχης μας ἀπέστειλε προσωπικὴ εὐχαριστήρια ἐπιστολή στὸν Πρόεδρο τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Παλλακωνικῆς Ὁμοσπονδίας τοῦ Ὁντάριο καί τῆς Ὁργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς κ. Ἰωάννη Χριστόπουλο, τὸν ὁποῖο ἐκθείασε γιά τὶς ἄοκνες προσπάθειές του ὅσον ἀφορᾷ τὴν ὀργάνωση τῆς χοροεσπερίδας. Ἐπίσης, μέσω ἐπιστολῶν εὐχαρίστησε τοὺς ἰδιοκτῆτες τοῦ Parkview Manor Banquet Centre, τὸ ζεῦγος Βασιλικῆς καί Χρήστου Χρηστοφῆ, γιά τὴν γενναϊόδωρη διάθεση τοῦ πολυτελοῦς κέντρου τους καθὼς καί τὸ ζεῦγος τῶν ὁμογενῶν μας, Μαγδαληνῆς καί Γιάννη Ζάικου, γιά τὴν σπουδαία εὐεργεσία τους.

Ἀκολουθεῖ ἡ ἐπιστολή τοῦ Σεβ. Μητροπολίτη μας πρὸς τοὺς ὁμογενεῖς τοῦ Ὁντάριο: «Ἀγαπητοί μου ὁμογενεῖς, νιώθω τὴν ἀνάγκη νὰ σᾶς εὐχαριστήσω καί διὰ τῆς ἐπιστολῆς μου αὐτῆς γιά ὅσα ἐκάματε ὑπὲρ τῶν ἰδρυμάτων τῆς Μητροπόλεώς μας.

Ἦταν πολὺ ἐπιτυχημένη ἡ ἐορταστικὴ ἐκδήλωσή σας γιά τὸν ἱερό σκοπὸ πού ἐτάξατε καί γι' αὐτὸ εἶχε καί αὐτὸ τὸ ἀποτέλεσμα. Εἶχε κίνητρο τὴν πηγαία καί θυσιαστικὴ ἀγάπη ὄλων σας ἀνεξαιρέτως. Σᾶς εὐλόγησε ὁ Θεὸς καί

έδημιούργησε Ἐκεῖνος τὴν ἐπιθυμία στὶς καρδιές σας, ὥστε ἀπὸ τὸ περίσσευμά σας ἢ ἀπὸ τὸ ὑστέρημά σας νὰ διαθέσετε πολλὰ ἢ λίγα ὥστε καὶ ἐσεῖς νὰ χαρεῖτε καὶ τὸ ἔργο τὸ φιλανθρωπικὸ τῆς Μητροπόλεώς μας νὰ βοηθήσετε. Μὲ τὴν συμμετοχή σας στὴν ἐκδήλωση αὐτὴ καταφέρατε ἐπιπλέον νὰ θερμανθοῦν καὶ συσφιγγοῦν οἱ μεταξύ σας σχέσεις, ἀφοῦ ὅπως μου γράφουν κάποιοι ἀπὸ ἐσὰς ἦταν ἡ πρώτη ἐπιτυχημένη συνάντηση τῶν Λακῶνων καὶ τῶν φίλων τους. Καλλιεργεῖστε στὴν καρδιά σας αὐτὴ τὴν ἀγάπη καὶ τὴν ἀλληλεγγύη. Τὴν ἀγάπη καὶ τὴν συνεργατικότητα ἔχει ἀνάγκη ὁ κόσμος σήμερα. Εἶναι ἀνάγκη νὰ συνειδητοποιήσουμε ὅτι ὅλοι «ἐνὸς πατέρα εἴμαστε παιδιά». Εἶναι ἀνάγκη νὰ πιστέψουμε ὅτι δὲν μπορούμε, οὔτε ἐπιτρέπεται ὁ ἕνας νὰ τρώει καὶ νὰ γλεντάει, ὅταν κάποιος γύρω του πεινοῦν καὶ ὑποφέρουν. Ὁ Χριστὸς μᾶς ἐδίδαξε ὅτι τρανὴ ἀπόδειξη γιὰ τὴν ἀγάπη μας πρὸς Ἐκεῖνον εἶναι ἡ ἀγάπη μας πρὸς τὸν συνάνθρωπό μας. Σὰς συγχαίρω γιὰ μιὰ φορὰ ἀκόμη γιὰ τὴν στήριξή σας μὲ ὀλοπρόθυμη διάθεση, μὲ θυσιαστικὴ ἀγάπη καὶ μὲ ἀνιδιοτέλεια γιὰ ἕναν ἱερὸ σκοπὸ. Πάντα προσωπικὰ θὰ ἐνθυμοῦμαι αὐτὴ τὴν ἐκδήλωσή σας καὶ θὰ σὰς προβάλλω πρὸς μίμηση. Θὰ σὰς περιμένω τὸ καλοκαίρι στὴ γιορτὴ ποὺ ἐτοιμάζουμε γιὰ τοὺς ὁμογενεῖς μας, γιὰ νὰ σὰς ἐπαινήσουμε πρεπόντως, νὰ σὰς ἰδοῦμε ἀπὸ κοντὰ καὶ νὰ ἐνισχύσουμε τὸν πνευματικὸ δεσμό μας. Νὰ εἴσθε πάντα καλά, νὰ ἔχετε ὑγεία ἀδιάπτωτη καὶ νὰ σὰς χαρίζει ὁ Κύριός μας ὅλα τα ἀγαθὰ Του ὑλικά καὶ πνευματικά».

**ΜΕ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΜΕΓΑΛΟΠΡΕΠΕΙΑ
Η ΠΑΝΗΓΥΡΗ ΤΗΣ Ι.Μ ΑΓΙΩΝ
ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΝΤΑ ΜΑΡΤΥΡΩΝ**

Τὴ μνήμη τῶν Ἁγίων Τεσσαράκοντα Μαρτύρων ἐόρτασε τὴν Παρασκευὴ 9 Μαρτίου 2018 ἡ Ἐκκλησία μας, καὶ στὴν Ἱερὰ Μητρόπολή μας πανηγύρισε μὲ τὴν πρέπουσα μεγαλοπρέπεια ἡ ἱστορικὴ φερώνυμη Ἱερὰ Μονή. Τὸ ἀπόγευμα τῆς παραμονῆς τελέσθηκε ὁ πανηγυρικὸς διαρχιερατικὸς Ἑσπερινὸς μετ' ἀρτοκλασίας χοροστατοῦντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μαν-

τινείας καὶ Κυνουρίας κ. Ἀλεξάνδρου καὶ μὲ τὴν συμμετοχὴ τοῦ σεπτοῦ Ποιμενάρχου μας κ. Εὐσταθίου, καθὼς καὶ πλειάδας κληρικῶν ἀπ' ὅλη τὴν Μητροπολιτικὴ μας περιφέρεια. Κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ Ἑσπερινοῦ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας παρουσίασε στοὺς παρευρισκόμενους πιστοὺς τὸν προσκεκλημένο Μητροπολίτη μιλώντας μὲ ἐπαινετικά λόγια γιὰ τὸ πνευματικὸ του ἔργο καὶ τὴν ἀρχιερατικὴ διακονία του στὴν Ἱερὰ Μητρόπολη Μαντινείας καὶ Κυνουρίας. Παίρνοντας τὸν λόγο ὁ Σεβασμιώτατος κ. Ἀλέξανδρος εὐχαρίστησε θερμὰ τὸν σεπτὸ Ποιμενάρχη μας γιὰ τὴν εὐκαιρία ποὺ τοῦ ἔδωσε νὰ χοροστατήσῃ στὸν πανηγυρικὸ Ἑσπερινὸ τῆς ἱστορικῆς Μονῆς τοῦ Πάρνωνα. Στὴ συνέχεια, ἀπηύθυνε λόγο πνευματικῆς οἰκοδομῆς ἀναφερόμενος στοὺς τιμώμενους Ἁγίους καὶ στὰ διδάγματα ποὺ μπορούμε νὰ ἀντλήσουμε ἀπὸ τὴν βαθιὰ πίστη τους καὶ τὸν μαρτυρικὸ θάνατό τους. Τὴν κυριώνυμη ἡμέρα τῆς ἐορτῆς τελέσθηκε ἡ ἀρχιερατικὴ Προηγιασμένη Θεία Λειτουργία προεξάρχοντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου μας κ. Εὐσταθίου. Ὁ Σεβασμιώτατος στὴν μεστὴ νοημάτων ὁμιλία του ἀναφέρθηκε στὸ μαρτύριο τῶν Ἁγίων Τεσσαράκοντα, ἐνῶ ἔκανε ἰδιαίτερη ἀναφορὰ στὴν ἀξιοπρεπῆ καὶ γενναία στάση τῶν μητέρων τους θέλοντας μὲ αὐτὸ τὸν τρόπο νὰ ὑπογραμμίσῃ τὴν διαχρονικὴ σπουδαιότητα τοῦ ρόλου τῆς μάνας στὴν κοινωνία. Ὁλοκληρώνοντας εὐχήθηκε στὸ πολυπληθές ἐκκλησίασμα νὰ ἔχει τὴν εὐλογία καὶ τὴν προστασία τῶν τιμώμενων Ἁγίων. Πρὸ τῆς

Ἀπολύσεως, ὁ Σεβασμιώτατος ἀπένευμε, ἔπειτα ἀπό εἰσήγηση τοῦ Ἡγουμένου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς π. Ἐφραίμ Μιλτιάδου, τὸ ὀφίκκιο τοῦ Ἀρχιμανδρίτου στὸν ἱερομόναχο π. Μελέτιο Σουσουνη, γιὰ τὸν ὁποῖο μίλησε μὲ ἐγκωμιαστικά λόγια τονίζοντας τὴν ὑπακοή, τὴ σύνεση καὶ τὴν ταπεινοφροσύνη του. Ἀκολούθως, ὡς εἴθισται, προσφέρθηκε μοναστηριακὸ κέρασμα σὲ ὅλους τοὺς προσκυνητές.

**ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΟ ΣΤΟΥΣ ΥΜΝΟΥΣ
ΤΗΣ Μ. ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΣΧΟΛΗ
ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ**

Τὸ ἀπόγευμα τῆς Παρασκευῆς 30 Μαρτίου 2018, στὸν Ἱ.Ν. Ὁσίου Νίκωνος Σπάρτης, ἡ Σχολὴ Βυζαντινῆς Μουσικῆς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως μας παρουσίασε ἕνα ὁδοιπορικὸ στοὺς ὕμνους καὶ τὰ γεγονότα τῆς Μ. Ἐβδομάδας, μὲ τίτλο: «Προσκυνῶ τὸ πάθος, ἀνυμνῶ τὴν ταφήν...». Ἀρχικά, τοὺς παρευρισκόμενους καλωσόρισε ὁ ἱεροκέρυκας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως μας καὶ Ἡγούμενος τῆς Ἱ.Μ. Γόλας, πανοσ. ἀρχιμ. Εὐστάθιος Πορφύρης, ὁ ὁποῖος ἀναφέρθηκε στὰ μηνύματα ποὺ καλούμαστε νὰ ἀντλήσουμε ἀπὸ τὴν μεγάλη ἑορτὴ τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ἐπίσης, ὁ π. Εὐστάθιος κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ἐκδήλωσης εἶχε ἀναλάβει τὴν παρουσίαση τῶν ὕμνων ποὺ ἀπέδωσε ἡ χορωδία.

Στὸ δεύτερο μέρος τοῦ ὁδοιπορικοῦ συμμετεῖχε καὶ ἡ χορωδία τοῦ Συλλόγου Ἱεροψαλτῶν Λακωνίας «Πέτρος ὁ Πελοποννήσιος». Μὲ τὴν ὀλοκλήρωση τῆς παρουσίας, ὁ χορὰρχης καὶ ὑπεύθυνός της Σχολῆς, κ. Παναγιώτης Χρόνης, εὐχαρίστησε ὅλους ὅσοι συντέλεσαν στὴ διοργάνωση τῆς ἐκδήλωσης, ἐνῶ ἔκανε ἰδιαίτερη ἀναφορὰ στὸν σεπτὸ Ποιμενάρχη μας κ. Εὐστάθιο, ὁ ὁποῖος ἐπιδεικνύει ἀμέριστο ἐνδιαφέρον γιὰ τὴν ἐξέλιξη καὶ ἐπιτυχία τῆς Σχολῆς. Τὴν ἐκδήλωση ἐπισφράγισε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας, ὁ ὁποῖος ἀρχικά συνεχάρη τοὺς διοργανωτὲς καὶ τοὺς συμμετέχοντες γιὰ τὴν ἄριστη παρουσία τους. Στὴ συνέχεια, ἀναφέρθηκε στὴ σπουδαιότητα τῆς Σχολῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς ἀλλὰ

καὶ στὰ πολλαπλὰ ὀφέλη ποὺ ἀποκομίζει ὁποῖος ἀσχολεῖται μὲ τὸ συγκεκριμένο εἶδος μουσικῆς. Ὁλοκληρώνοντας εὐχήθηκε σὲ ὅλους τοὺς παρευρισκόμενους εὐλογημένη Μεγάλῃ Ἐβδομάδα καὶ καλὸ Πάσχα!

**ΜΕ ΛΑΜΠΡΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΠΑΝΔΗΜΗ
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ Η ΕΝΘΡΟΝΙΣΗ
ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗ ΜΑΝΗΣ**

Μὲ λαμπρότητα καὶ πάνδημη συμμετοχὴ ἔλαβε χώρα τὴν Τετάρτη 28 Μαρτίου 2018 ἡ τελετὴ ἐνθρονίσεως τοῦ νέου Μητροπολίτου Μάνης κ. Χρυσοστόμου τοῦ Γ'. Ἀρχικά, στὰ ὄρια τῆς Μητροπολιτικῆς Περιφέρειας στὴν Ἐθνικὴ Ὁδὸ Σπάρτης – Γυθείου, ἔγινε ἡ πρώτη ὑποδοχὴ. Στις 12:00 ἀφίχθη στὴν πλατεία Ἡρώων Γυθείου ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος μὲ τὸν νέο Μητροπολίτη. Ἀμφότερους ὑποδέχθηκε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας κ. Εὐστάθιος, ὡς Τοποτηρητὴς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μάνης, ὁ ὁποῖος παρέδωσε στὸν νέο Μητροπολίτη τὴν ποιμαντορικὴ του ράβδο. Ἀκολούθησαν προσφώνηση τοῦ Δημάρχου Ἀν. Μάνης κ. Ἀνδρεάκου καὶ ἀντιφώνηση ἀπὸ τὸν νέο Μητροπολίτη, ὁ ὁποῖος κατέθεσε δάφνινο στεφάνι. Ἀπὸ ἐκεῖ ξεκίνησε ἡ πομπὴ πρὸς τὸν Μητροπολιτικὸ Ναὸ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, ὅπου πραγματοποιήθηκε ἡ τελετὴ τῆς ἐγκαταστάσεως τοῦ νέου Μητροπολίτη. Χαιρετισμὸ ἀπηύθυναν ὁ σεπτὸς Ποιμενάρχης μας, ὁ Ἐξαρχος τοῦ Παναγίου Τάφου Πανοσ. ἀρχιμανδρίτης π. Δαμιανὸς Πάνου ἐκ μέρους τοῦ Πατριάρχη Ἱεροσολύμων, ὁ Περιφερειάρχης Πελοποννήσου κ. Τατούλης, ὁ Δήμαρχος Ἀνατολικῆς Μάνης κ. Ἀνδρεάκος καὶ ὁ Πρωτοσύγκελος τῆς Μητροπόλεως Μάνης Πανοσ. ἀρχιμ. π. Συμεὼν Λαμπρινάκος ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ ἱεροῦ κλήρου τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας. Ἀκολούθησε ὁ ἐπιβατήριος λόγος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτη Μάνης κ. Χρυσοστόμου Γ' κατὰ τὸν ὁποῖο ἀρχικά εὐχαρίστησε τὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο καὶ τοὺς Ἀρχιερεῖς ποὺ παραβρέθηκαν. Μεταξὺ ἄλλων ἀνέφερε «Ἐνθρόνισις, δὲν σημαίνει δι' ἐμὲ ἄνοδον εἰς τὸν

πεποικιλμένον τοῦτον θρόνον, ἀλλά ἐνθρόνισιν ἐντός των καρδιῶν σας. Αὐτό θέλει ἀποτελέσει τήν ἱερήν φιλοδοξίαν μου, τήν ἐπιδιώξιν μου, τήν μέριμνά μου, τὸ ἀνύστακτο ἐνδιαφέρον μου διὰ τὸν καθένα σας. Ἐνδιαφέρον διὰ τὸν πατέρα, τήν μάνα, τὸ παιδί, τὸν γέροντα, τήν γερόντισσα, τήν χήρα, τὸν ὄρφανό, τὸν πτωχό, τὸν ἀσθενή, τὸν ἀνήμπορο, τὸν βιοπαλαιστή, τὸν ἄνεργο, τὸν ἐπιστήμονα, τὸν μορφωμένο, τὸν ὀλιγογράμματο, τὸν μοναχικό, τὸν πολύτεκνο, τὸν πονεμένο, τὸν πεπλανημένο, τὸν ἀδιάφορο, τὸν ἄπιστο, τὸν σκανδαλισμένο, τὸν κάθε Μανιάτη καὶ τήν καθεμιὰ Μανιάτισσα. Ὅλοι καὶ ὅλες, ἀπὸ τοὺς ἄρχοντας μέχρι τὸν μικρότερον εἰς τήν ἡλικίαν, εἴσθε πνευματικά μου τέκνα. Οὕτω αἰσθάνομαι δι' ὅλους ἀνεξαιρέτως. Ὅλους σας ἀγαπῶ, σέβομαι καὶ τιμῶ. Καὶ προπαντὸς ἀπὸ σήμερον, αὐτὸ εἶναι τὸ οὐσιαστικότερον, θὰ σᾶς ἔχω εἰς τὰς προσευχάς μου, ἐν τοῖς ἱεροῖς Διπτύχοις. Ἄλλωστε ὁ Ἐπίσκοπος διὰ τὰς ψυχάς σας εἶναι ἐδῶ, καθ' ὅτι διὰ τήν πνευματικὴν καλλιέργειαν καὶ σωτηρίαν ἐν Χριστῷ θὰ ἀγωνίζεται νυκτός τε καὶ ἡμέρας». Ἀναφέρθηκε στοὺς στόχους τοῦ ὑπογραμμίζοντας ὅτι «Οἱ εὐλαβέστατοι λοιπὸν κληρικοί μας, οἱ πρῶτοι συνεργάτες μου καὶ βεβαίως ὁ πρωτοσύγκελλος π. Συμεὼν Λαμπρινάκος, ἐπιθυμῶ νὰ συνεχίσουν νὰ εἶναι «τὸ φῶς τοῦ κόσμου» καὶ «τὸ ἄλας τῆς γῆς». Νὰ συνεχίσουν τὸ ἔργο τους μὲ περισσότερο ἔνθεο ζῆλο, μὲ μέριμνα διὰ τὴν ἐνορία τους, χωρὶς αὐθαιρέσιες καὶ ἀταξίες, ἀλλὰ μὲ ἀγάπη καὶ εὐγένεια πρὸς τοὺς πιστοὺς, μὲ συνεχῆ ἐπαγρύπνηση, διὰ νὰ μὴν εἰσέλθουν εἰς τὴν μάνδραν τῆς ἐνορίας τους λύκοι τῶν αἱρέσεων καὶ τῶν σχισμάτων. Νὰ ἐντείνουν τὰς προσευχὰς των καὶ μὲ συναίσθησιν τῆς ἱερότητος τοῦ λειτουργήματος ν' ἀκτινοβολοῦν ἐκκλησιαστικὸ ὀρθόδοξο ἦθος». Ἐπίσης ἔκανε λόγο γιὰ τὸ ἐνδιαφέρον του γιὰ τὴν προστασία, διάσωση καὶ στερέωση τοῦ ἱεροῦ θεσμοῦ ποὺ ὀνομάζεται οἰκογένεια, γιὰ τὴ μέριμνα γιὰ τοὺς γέροντες καὶ τὶς γερόντισσες, τὴν τρίτη λεγομένη ἡλικία. Μίλησε γιὰ τὸ φιλανθρωπικὸ καὶ κοινωνικὸ ἔργο, καθὼς καὶ γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τοῦ πολιτισμοῦ.

ΕΠΙΤΥΧΗΜΕΝΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΤΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΝΕΟΤΗΤΟΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΓΙΕΣ ΜΗΤΕΡΕΣ ΤΩΝ ΤΡΙΩΝ ΙΕΡΑΡΧΩΝ

Μὲ ἐξαιρετικὴ ἐπιτυχία, τὸ Γραφεῖο Νεότητος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς μας, μὲ τὴ συμμετοχὴ τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων τῆς Σπάρτης, διοργάνωσε τὸ ἀπόγευμα τῆς Τρίτης 30 Ἰανουαρίου 2018, στὴν κατάμεστη αἴθουσα τοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου Δήμου Σπάρτης, ἐκδήλωση ἀφιερωμένη στὴν ἑορτὴ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν δίνοντας ὅμως ἔμφαση στὴν ἀνατροφή ποὺ ἔδωσαν στὶς μεγάλες αὐτὲς προσωπικότητες τοῦ Χριστιανισμοῦ οἱ Ἅγιες Μητέρες τοὺς Ἐμμέλεια, Νόνα καὶ Ἀνθοῦσα. Τὸ πρόγραμμα τῆς ἐκδήλωσης ξεκίνησε μὲ ὁμιλία τῶν μαθητῶν Γυμνασίου Κωνσταντίνης Κατσαφάνα καὶ Βάιου Παπᾶ γιὰ τὶς μητέρες τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν. Στὴ συνέχεια παρουσιάστηκε ἕνα ἀφηγηματικὸ θεατρικὸ ἔργο μὲ τίτλο: «Γνωριμία μὲ τοὺς Τρεῖς Ἱεράρχες», ὅπου τα παιδιὰ τῶν κατηχητικῶν γνώρισαν στὸ κοινὸ πτυχεῖς τῆς ζωῆς τῶν Ἀγίων. Ἀκολούθησε ἕνα ἀκόμα θεατρικὸ μὲ τίτλο: «Ἐμμέλεια», ὅπου ἐκεῖ τα παιδιὰ παρουσίασαν μὲ γλαφυρότητα τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο οἱ Ἅγιες Μητέρες διαπαιδαγώγησαν τὰ παιδιὰ τους βάζοντας στὴν καρδιά τους τὴν ἀγάπη γιὰ τὸν Χριστό. Τὸ καλλιτεχνικὸ μέρος ἔκλεισε μὲ τὴ χορωδία τῶν κατηχητικῶν σχολείων, ποὺ ἔψαλε τὸ ἀπολυτίκιο τῶν Ἀγίων Μητέρων. Ἡ ὁμορφὴ αὐτὴ ἐκδήλωση ὀλοκληρώθηκε μὲ τὸν πατρικὸ καὶ ἐπίκαιρο λόγο τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτη μας κ. Εὐσταθίου, ὁ ὁποῖος ἐμφανῶς συγκινημένος εὐχαρίστησε θερμὰ τὸν ὑπεύθυνο τοῦ Γραφείου Νεότητος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως μας πανοσ. ἀρχιμ. π. Εὐστάθιο Πορφύρη μαζί μὲ τὴ συντονιστικὴ ὁμάδα, ποὺ ἔδωσαν τὴν ψυχὴ τους γιὰ τὴ διοργάνωση τῆς ἑορτῆς. Στὴ συνέχεια, συνεχάρη ἀπὸ τὰ βάθη τῆς καρδιάς του τὰ ἴδια τὰ παιδιὰ, τὰ ὁποῖα ἀπέδειξαν -γιὰ ἄλλη μιὰ φορά- πὼς ὄχι μόνον ὑπηρετήσαν πιστὰ τοὺς ρόλους ποὺ ἀνέλαβαν, ἀλλὰ καὶ πὼς ἔχουν κλείσει μέσα στὴν καρδιά τους τὴν ἀγάπη γιὰ τὸν Χριστὸ καὶ τὴν Ἐκκλησία.

Χρονικά τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως

Κατὰ τὸν μῆνα Δεκέμβριον τοῦ παρελθόντος ἔτους 2017 ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας κ.κ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ

Ἐλ ει τ ο ύ ρ γ η σ ε τὴν 1ην εἰς τὸ Καστόριο ἐπὶ τῇ τοπικῇ ἑορτῇ τοῦ ἁγίου Θεοκλήτου, ἐπισκόπου Λακεδαιμονίας καὶ προέστη τῆς καθιερωμένης λιτανείας, τὴν 2αν εἰς τοὺς Γοράνους καὶ προέστη τοῦ τεσσαρακονθήμερου Μνημοσύνου τοῦ Ἱερέως Γεωργίου Διαμαντάκου ἐφημερίου Λιαντίνας, τὴν 3ην εἰς Γεράκι καὶ προέστη τοῦ τεσσαρακονθήμερου μνημοσύνου τοῦ Κων/νου Μαρουδᾶ πατρὸς τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Ἀστυνομικῆς Διευθύνσεως Λακωνίας ταξιάρχου Γεωργίου Μαρουδᾶ, τὴν 4ην εἰς τὸν πανηγυρίζοντα Ἱερὸν Ναὸν τῆς ἁγίας Βαρβάρας Καλογωνιάς, τὴν 6ην εἰς τὸν πανηγυρίζοντα Ἱερὸν Ναὸν τοῦ ἁγίου Νικολάου Σπάρτης, τὴν 12ην εἰς τὸν πανηγυρίζοντα Ἱερὸν Ναὸν τοῦ ἁγίου Σπυρίδωνος Μυστρᾶ, τὴν 17ην εἰς Μητροπολιτικὸν Ναὸν Ἁγίου Γεωργίου Γυθείου καὶ προέστη τοῦ τεσσαρακονθήμερου Μνημοσύνου τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Μάνης Χρυσοστόμου, συνιερουργούντων τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Θηβῶν κ. Γεωργίου καὶ Κεφαλληνίας κ. Δημητρίου, τὴν 18ην εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν Σπάρτης καὶ ἐτέλεσε μνημόσυνον τῆς μητρός του, τὴν 25ην εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν, τὴν 26ην εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν Ζερμπίτσας, τὴν 29ην εἰς τὸ Παρεκκλήσιον τοῦ Ἐπισκοπείου ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῶν ἐγκαινίων αὐτοῦ καὶ τὴν 31ήν εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν

Εὐαγγελιστρίας Σπάρτης.

Ἐ χ ο ρ ο σ τ ᾶ τ η σ ε κατὰ τὸν ἑσπερινὸν τὴν 3ην εἰς τὸν πανηγυρίζοντα Ἱερὸν Ναὸν τῆς Ἁγίας Βαρβάρας Καλογωνιάς τὴν 10ην εἰς τὸν πανηγυρίζοντα Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Λεοντίου εἰς Μονεμβασιά, τὴν 11ην εἰς τὸν πανηγυρίζοντα Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος Σπάρτης, τὴν 24ην εἰς τὸν πανηγυρίζοντα Ἱερὸν Ναὸν Γεννήσεως τοῦ Κυρίου Μολάων, τὴν 30ήν εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν Γόλας καὶ τὴν 31ην εἰς τὸν πανηγυρίζοντα Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Βασιλείου Σπάρτης.

Ἐ χ ε ι ρ ο τ ὄ ν η σ ε τὴν 31ην εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν Σπάρτης Διάκονον τὸν πτυχιοῦχον Θεολόγον Ραφαήλ Τσάλταν τὸν ὁποῖον καὶ ἐτοποθέτησε αὐτόθι Διάκονον καὶ τὴν 12ην εἰς τὸν Ἁγιον Σπυρίδωνα Μυστρᾶ Πρεσβύτερον τὸν Διάκονον Ἀθανάσιον προοριζόμενον διὰ τὴν ἐνορία Πελλάνης.

Π ρ ο έ σ τ η τὴν 7ην εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Βασιλείου Πατρῶν τῆς κηδείας τοῦ Παναγιώτου Οἰκονομόπουλου, γαμβροῦ ἐπ' ἀδελφῇ τοῦ Πανοσιολ. Ἀρχιμ. Γερασίμου Πετρολέκα καὶ τὴν 1ην εἰς Καραβάν τρισαγίου εἰς τὸν τόπον τοῦ πολυνεκρου ἀτυχήματος τὸ ὁποῖον ἐστοίχισε τὴν ζωὴν 12 ἐφέδρων ἀξιωματικῶν.

Ἐ τ έ λ ε σ ε τὴν 9ην ἁγιασμόν ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τῆς Λειτουργίας τοῦ ξενοδοχειακοῦ συγκροτήματος «Mystras Grand Palace» ἐν Μυστρᾶ ἀνήκοντος εἰς τοὺς ἐκλεκτοὺς ἐπιχειρηματίας καὶ ὁμογενεῖς μας κ.κ. Δημήτριον καὶ Γεωργίαν Καλοειδῆ.

Π ρ ο ή δ ρ ε υ σ ε τὴν 13ην συνεδρίασεως

τοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἀσύλου Ἀνιάτων Σπάρτης, τὴν 19ην συνεδριάσεως τοῦ Δ.Σ. τοῦ Γηροκομείου Μολάων, τὴν ἰδίαν ἡμέραν συνεδριάσεως τοῦ Γηροκομείου Νεαπόλεως καὶ τὴν ἰδίαν ἐπίσης ἡμέραν τοῦ Δ.Σ. τῶν Κατασκηνώσεων Νεαπόλεως, τὴν 12ην συνεδριάσεως τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου Σπάρτης,

Π α ρ έ σ τ η τὴν 20ην εἰς τὴν ἑορτὴν τοῦ Βρεφονηπιακοῦ Σταθμοῦ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως ἐν Σπάρτῃ, τὴν 22αν κατὰ τὴν ἑορταστικὴν ἐκδήλωσιν διὰ τὰ παιδιὰ τῶν Ἱερέων ἐν Σπάρτῃ καὶ τὴν 20ὴν ἐπίσης εἰς τὴν Χριστουγεννιάτικην ἐκδήλωσιν τῆς Σχολῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς.

Ἐ κ ή ρ υ ξ ε τὸν θεῖον λόγον καθ' ὅλας τὰς Τετάρτας τοῦ μηνὸς ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ τοῦ Ὁσίου Νίκωνος.

Κατὰ τὸν μῆνα Ἰανουάριον 2018

Ἐ λ ε ι τ ο ύ ρ γ η σ ε τὴν 1ην εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ἱερὸν Ναὸν τῆς Εὐαγγελιστρίας καὶ προέστη τῆς Δοξολογίας, ἐπὶ τῷ νέω ἔτει, τὴν 7ην εἰς τὸν πανηγυρίζοντα Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Τιμίου Προδρόμου εἰς Βασιλάκιον καὶ ἐν συνεχείᾳ ἔκοψε τὴν πίταν τῆς ἐνορίας, τὴν 14ην εἰς τὴν Μεταμόρφωσιν Μολάων, τὴν 23ην εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν Καλαμίου Ἀργολίδος καὶ ἐν συνεχείᾳ ἐτέλεσε μνημόσυνον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τοῦ πνευματικοῦ του πατρὸς ἀρχιμ. Ἀγαθαγγέλου Μιχαηλίδη, τὴν 28ην εἰς τὸν Ἅγιον Ἰωάννην Σπάρτης καὶ τὴν 30ὴν εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Νικολάου Σπάρτης ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν.

Ἐ χ ο ρ ο σ τ ά τ η σ ε τὴν 5ην εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν κατὰ τὴν Ἀκολουθίαν τῶν Μεγάλων Ὠρῶν κατὰ τὴν Θ. Λειτουργίαν καὶ ἐτέλεσε τὸν Μέγαν Ἀγιασμόν κατὰ τὴν ἰδίαν ἡμέραν ἐτέλεσε τὸν ἀγιασμόν εἰς τὸ Ματάλειον Κολυμβητήριον Σπάρτης καὶ τὴν 17ην εἰς τὸν ἑορτάζοντα Ἱερὸν Ναὸν τοῦ

ἁγίου Ἀθανασίου τοῦ Ἐπισκοπείου.

Ἡ ὑ λ ό γ η σ ε τὴν 1ην εἰς τὴν Περιφερειακὴν Ἐνότητα τὴν πίταν καὶ ἐν συνεχείᾳ τὴν πίταν τοῦ ΚΕΕΜ, τὴν 2αν τὴν πίταν τῶν Στελεχῶν τοῦ νεανικοῦ ἔργου τῆς Μητροπόλεως εἰς Κοκκινόραχην μὲ ὀμιλητὴν τὸν πανοσιολ. Ἀρχιμ. π. Ἀνδρέαν Μπολοβίνον, τὴν 3ην εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Ἱ.Μ. τὴν πίταν τῶν ἐργαζομένων, τὴν 6ην τὴν πίταν τοῦ Γηροκομείου Νεαπόλεως, τὴν 7ην τὴν πίταν τοῦ Ἀσύλου Ἀνιάτων Σπάρτης, τὴν 8ην τὴν πίταν τῶν ἐν Σπάρτῃ Γορτυνίων, τὴν 9ην τὴν πίταν εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν τῶν Ἁγίων Τεσσαράκοντα, τὴν 14ην τὴν πίταν τοῦ Γηροκομείου Ἐλίκας καὶ τὴν ἰδίαν ἡμέραν τὴν πίταν τοῦ Γηροκομείου Μολάων, τὴν 15ην τὴν πίταν τῶν ἐργαζομένων εἰς τὸν Ραδιοφωνικὸν Σταθμὸν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, τὴν 16ην τὴν πίταν τοῦ Εἰδικοῦ Σχολείου εἰς Καραβάν τὴν 21ην τὴν πίταν τοῦ Λυκείου Ἑλληνίδων Σπάρτης.

Π ρ ο έ σ τ η τὴν 15ην εἰς Παρόριον τῆς Νεκρωσίμου Ἀκολουθίας τῆς κηδεῖας τοῦ Μελετίου Περγαντῆ, τὴν 17ην τῆς κηδεῖας τοῦ Νίκωνα Γαλάνη, πατρὸς τοῦ Ἐφημερίου Βασσαρᾶ π. Ἀναργύρου.

Π ρ ο ή δ ρ ε υ σ ε τὴν 27ην συνεδριάσεως τοῦ Δ.Σ. τῆς Βιβλιοθήκης τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καὶ τὴν ἰδίαν ἡμέραν συνεδριάσεως τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Μουσείου καὶ τὴν 28ην τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τοῦ Σωματείου Περιθάλψεως Ἀτόμων μὲ Εἰδικὲς Ἀνάγκες.

Συνέχισε τὰ ἑσπερινὰ κηρύγματα κάθε Τετάρτην ἀπόγευμα εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ὁσίου Νίκωνος τὴν 10ην, τὴν 17ην, τὴν 24ην καὶ τὴν 31ην, ἐνῶ τὴν 30ὴν παρέστη εἰς τὸ Πνευματικὸν Κέντρον τοῦ Δήμου κατὰ τὴν ἑορταστικὴν ἐκδήλωσιν τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν.

Κατὰ τὸν μῆνα Φεβρουάριον 2018

Ἐ λ ε ι τ ο ὄ ρ γ η σ ε τὴν 1ην εἰς τὸν πανηγυρίζοντα Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Τρύφωνος Βυτίνας προεξάρχοντος τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου κ.κ. Ἱερωνύμου ἐπὶ παρουσία καὶ τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας κ. Προκοπίου Παυλοπούλου, τὴν 10ην εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν Ἀθηνῶν κατὰ τὴν εἰς ἐπίσκοπον χειροτονίαν τοῦ νέου Μητροπολίτου Μάνης κ. Χρυσοστόμου, τὴν 18ην εἰς Παρόριον, τὴν 24ην εἰς τὸν πανηγυρίζοντα Ἱερὸν Ναὸν Ἁγίων Θεοδώρων Τρύπης ὅπου ἀπεκάλυψε τὴν προτομὴν τοῦ ἀειμνήστου Διδασκάλου Νικ. Κούτσαρη καὶ τὴν 25ην εἰς Βλαχιώτην.

Ἐ χ ο ρ ο σ τ ἄ τ η σ ε κατὰ τὸν ἑσπερινὸν τὴν 18ην εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ὁσίου Νίκωνος (ἑσπερινός τῆς συγγνώμης), τὴν 19ην εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν τῶν Ἁγίων Τεσσαράκοντα κατὰ τὴν Ἀκολουθίαν τοῦ Μεγάλου Ἀποδείπνου, ἐπίσης κατὰ τὸν Β' κατασκευτικὸν ἑσπερινὸν εἰς τὸν Ἅγιον Νίκωνα τὴν 25ην, ἐνῶ τὴν 23ην ἐτέλεσε τὴν Ἀκολουθίαν τῶν Α' Χαιρετισμῶν εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν Ἰέρακος.

Ἡ ὑ λ ό γ η σ ε τὴν 3ην τὴν πῖταν τῆς Σχολῆς Ἀγιογραφίας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καὶ τὴν 17ην τὴν πῖταν τῶν Ἀποστράτων Ἀξιωματικῶν Λακωνίας.

Π α ρ έ σ τ η εἰς τὸ Μέγαρον Μουσικῆς κατὰ τὴν τιμητικὴν ἐκδήλωσιν πρὸς τιμὴν τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου κ. Ἱερωνύμου ἐπὶ τῇ συμπληρώσει δεκαετίας ἀπὸ τῆς ἐκλογῆς του.

Σ υ μ μ ε τ έ σ χ ε εἰς τὰς ἐργασίας τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ 7 ἕως 9 μηνὸς Φεβρουαρίου διάστημα.

Π ρ ο ή δ ρ ε υ σ ε τὴν 28ην Συνεδριάσεως

τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου.

Κατὰ τὰς ὑπολοίπους ἡμέρας ἐπεσκέφθη τὰ Ἱδρύματα, τὸ Νοσοκομεῖον Σπάρτης καὶ διηκόνησε τὰς ἀνάγκας τῶν χριστιανῶν μας ποὺ ἐπεσκέφθησαν αὐτὸν εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

Κατὰ τὴν περίοδον τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς ὁ Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Πανοσιολ. Ἀρχιμ. Θεόφιλος Μαντζαβράκος ὠμίλησεν εἰς τοὺς Ἱερούς Ναοὺς τῶν ἐνοριῶν Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ, Ὁσίου Νίκωνος, Ἐλίκας, Νεαπόλεως, Βλαχιώτη καὶ Λογκανίκου.

Ὁ Ἱεροκέρυξ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Πανοσιολ. Ἀρχιμ. Εὐστάθιος Προφύρης ὠμίλησεν εἰς τοὺς Ἱερούς Ναοὺς τῶν ἐνοριῶν Ὁσίου Νίκωνος, Ἐλους Κροκεῶν, Ἁγίου Νικολάου Σπάρτης, Γερακίου, Μεταμορφώσεως, Ἁγίου Νικολάου Βοιῶν, Νεαπόλεως, Γραμμούσης, Ποταμιᾶς, Κεφαλαῖ, Σκάλας, Χρυσάφων, Μυρτέας, Στεφανιάς, Πλατάνας, Βρονταμαῖ, Ἀγγελῶνας.

Ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιμ. Σεραφεῖμ Κοσμάς ἐφημέριος Ἱ. Ναοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος Σπάρτης ὠμίλησεν εἰς τοὺς Ἱερούς Ναοὺς τῶν ἐνοριῶν Ὁσίου Νίκωνος Σπάρτης, Ἁγίου Νικολάου Σπάρτης, Σκάλας, Μυστρᾶ, Γερακίου καὶ Ξηροκαμπίου.

Ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιμ. Εὐσέβιος Ρασσιᾶς ἐφημέριος Κοιμ. Θεοτόκου Ἄμυκλῶν ὠμίλησεν εἰς τοὺς Ἱερούς Ναοὺς τῶν ἐνοριῶν Καστορείου, Βρονταμαῖ, Μονεμβασίας.

Ἐπίσης μὲ ἱερόν ἀποστολικὸν ζῆλον ἐκήρυξαν τὸν Θ. λόγον οἱ πολύτιμοι Συνεργάτες μας λαϊκοί: Ἀρεοπαγίτης Γεώργιος Κοντὸς καὶ οἱ καθηγητὲς Εὐάγγ. Νικολακάκης καὶ Σταῦρος Μαχαίρας.

Από την εις διάκονον χειροτονία τοῦ π. Ραφαήλ Τσάλτα (Σπάρτη 31-12-2017)

*Από την έορταστική έκδήλωση τοῦ Γραφείου Νεότητος
πρὸς τιμὴν τῶν Ἁγίων Μητέρων τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν (Σπάρτη 30-1-2018)*

Από την ένθρόνιση τού νέου Μητροπολίτου Μάνης κ. Χρυσοστόμου (Γύθαιο 28-3-2018)

Από την πασχαλινή μουσική έκδήλωση τής σχολής Βυζαντινής και παραδοσιακής Μουσικής τής Γερᾶς Μητροπόλεώς μας (Σπάρτη 30-3-2018)